Ўзбекистон — келажаги буюк давлат

ХАЛҚ СЎЗИ

1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ МАЖЛИСИ ВА ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИНИНГ ГАЗЕТАСИ

2 июль, сешанба, 1996 йил
Сотувда эркин нархда. № 132 (1385)

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИ ҲУЗУРИДАГИ АДАБИЁТ, САНЪАТ ВА МЕЪМОРЧИЛИК СОҲАСИДА ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ДАВЛАТ МУКОФОТЛАРИ ҚЎМИТАСИДАН

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги адабиёт, санъат ва меъморчилик соҳасида Ўзбекистон Республикаси Давлат мукофотлари қўмитаси 1996 йилги Алишер Навоий номидаги Ўзбекистон давлат мукофотига асарларни тақдим этиш муддати шу йилнинг 1 августигача узайтирилганлигини маълум қилади.

Асарларни тақдим этиш ва уларга ҳужжатлар тайёрлаш билан боғлиқ барча масалалар бўйича маълумот олиш учун қуйидаги манзилга мурожаат қилиш мумкин:

700000. Тошкент шаҳри, Абдулла Тўқай кўчаси, 1-уй

Адабиёт, санъат ва меъморчилик соҳасида Ўзбекистон Республикаси давлат мукофотлари қўмитаси

Телефон: (3712) 34-83-54

ЎЗБЕКИСТОН ЙЎЛИНИНГ АМЕРИКАДАГИ ЭЪТИРОФИ

МАМЛАКАТИМИЗ ПРЕЗИДЕНТИ ИСЛОМ КАРИМОВНИНГ АҚШГА АМАЛИЙ ТАШРИФИ КАТТА МУВАФФАҚИЯТ БИЛАН ЯКУНЛАНДИ

Суратда: Ўзбекистон Президенти Ислом Каримов ва АҚШ Президенти Билл Клинтон.

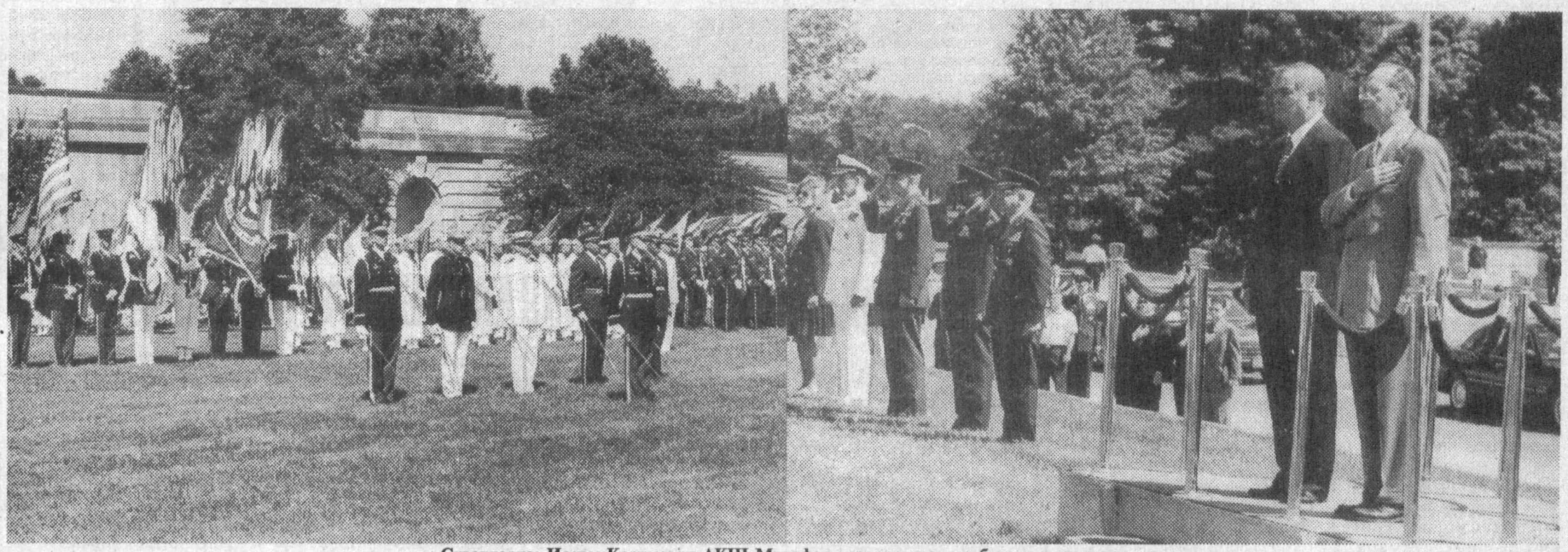

Суратларда: Ислом Каримовни АҚШ Мудофаа вазирлигида кутиб олиш маросими.

Биз тарихдан ҳикоя қилувчи манбалардан Американинг кашф этилиши ҳақида турли фаразларни ўқиганмиз. Улардан бирида буюк бобокалонимиз Абу Райҳон Беруний уммон ортида ноаён қитъа мавжудлигини илмий тахмин қилгани ҳақида гап боради. Шуниси аёнки, ким томонидан кашф этилишидан қатъи назар, Американинг очилиши инсоният тараққиётидаги муҳим воқеа сифатида баҳоланади. Аммо бугун биз она диёримиз тарихи учун муҳимлиги жиҳатидан ундан кам бўлмаган воқеа — америкаликларнинг Ўзбекистонни мустақил ва имкониятларга бой мамлакат сифатида кашф этиши, АҚШ раҳбариятининг Ўзбекистон танлаган бозор муносабатларига ўтиш, босқичма-босқич ўтказилаётган сиёсий-иқтисодий ислоҳотлар орқали ривожланган давлатлар қаторидан ўрин олиш, истиқлолини мустаҳкамлаш йўлини эътироф этиши ҳақида сўз юритмоқчимиз. Бунда Ўзбекистон Президенти Ислом Каримовнинг 23-28 июнь кунлари Америка Қўшма Штатларига амалий ташрифи бурилиш нуқтаси бўлди.

Аввало, ташрифнинг энг муҳим воқеаси ҳақида. 25 июнь куни Ўзбекистон Президенти Ислом Каримов Оқ уйда АҚШ Президенти Билл Клинтон қабулида бўлди. Олий мартабали меҳмонлар қабул қилинадиган қароргоҳда Ўзбекистон ва АҚШ Президенти мулоқоти белгиланганидан қарийб икки баробар кўпга чўзилгани бу тарихий учрашувнинг айни муддао бўлгани ва ўзаро фойдали фикр алмашув имконини берганидан далолатдир.

Оқ уй матбуот хизмати бизга тарқатган маълумотномада учрашув чоғида Президентлар икки томонни қизиқтирган иқтисодий, сиёсий ва хавфсизлик масалаларини, шунингдек, сиёсий ва иқтисодий ислоҳотларнинг бориши ҳамда Марказий Осиёдаги вазиятни муҳокама қилгани қайд этилган. Унда, шунингдек, Президент Клинтон Ўзбекистон Марказий Осиё минтақасида етакчи ўринда туриши туфайли АҚШ мамлакатимиз билан кенг қамровли масалалар бўйича қалин алоқалар ўрнатиш ниятида эканини таъкидлагани маълум қилинган.

Президент Ислом Каримов учрашувнинг ғоят самарали ўтганини қайд этиб, у нафақат Ўзбекистон, балки Марказий Осиё тараққиётида муҳим аҳамият касб этишини, жаҳонда катта акс-садо беришини айтди. Дарҳақиқат, жаҳондаги кўплаб йирик оммавий ахборот воситалари бу учрашувни кенг ёритдилар. Учрашувга бўлган катта қизиқишнинг боиси шундаки, унда икки томонлама муносабатларни ривожлантириш билан боғлиқ масалалардан ташқари, бир қанча халқаро масалалар юзасидан ҳам фикрлашиб олинди.

Билл Клинтон АҚШ Марказий Осиё мамлакатларининг мустақиллиги, барқарорлиги ва ривожланишидан ҳар томонлама манфаатдор эканини тасдиқлади. Учрашувнинг яна бир аҳамиятли томони — АҚШ раҳбарияти Марказий Осиёда тинчлик ва бирқарорликни таъминлаш борасида Ўзбекистоннинг етакчи мавқеини эътироф этиб, у билан стратегик ҳамкорлик алоқаларини ривожлантириш ниятида эканликларини таъкидлади. Терроризмга қарши кураш, наркотик моддаларнинг ғайриқонуний ҳаракатига тўсиқ қўйиш, минтақавий хавфсизлик муаммолари Ислом Каримовнинг Оқ уйда АҚШ Президентининг хавфсизлик масалалари бўйича ёрдамчиси Э. Лейк билан мулоқотида ҳам асосий мавзу бўлди.

Шу ўринда Ўзбекистон-Америка муносабатларининг бугунги ривожига қисқача бўлса-да тўхталиш жоиз кўринади. Мамлакатимиз истиқлолни қўлга киритгач, жаҳондаги турли давлатлар, жумладан, Америка Қўшма Штатлари билан ўзаро тенглик ва манфаатдорлик асосида алоқалар ўрнатишга киришди. Ўзбекистон демократик ҳуқуқий давлат қуриш ва бозор муносабатларига ўтишни ғоят мураккаб ижтимоий-сиёсий вазиятда амалга оширишга киришган эди. Ана шу пайтда эҳтиросларга берилмаслик, узоқни кўзлаб иш тутиш, иқтисодий ва сиёсий ислоҳотларни босқичма-босқич амалга ошира бориш ғоят муҳим эди. Шукрки, Президент Ислом Каримов танлаган йўл Ўзбекистоннинг талофатларсиз илгарилашига, ривожланишнинг мустаҳкам пойдеворини яратишига имкон бермоқда.

Иқтисодий ва сиёсий барқарорлик демократиянинг ҳуқуқий асосларини мустаҳкамлаш ва уни кенгайтира бориш учун ҳам шароит туғдираётир. Ана шу жараёнларнинг чуқурлашуви, Ўзбекистон ислоҳотларни амалга оширишда эришган дастлабки муваффақиятлар мамлакатимиз билан АҚШ ўртасидаги муносабатларнинг янада ривожланишига омил бўлди.

Бу ўринда Ўзбекистон билан АҚШ хусусий компания ва фирмалари ўртасида шаклланган ўзаро манфаатли ҳамкорлик алоқалари муҳим ўрин тутганини алоҳида таъкидлаш керак. Бугунги кунда мамлакатимизда 200 га яқин АҚШ компания ва фирмалари фаолият кўрсатяпти. Улар орасида «Каргил интерпрайзес», «Интерконсептс», «Байтмал инжиниринг», «Аиг трайдинг групп», «ФМС корпорейшн», «Жи-Эй-Ви», «Проктор энд гембл», «Агротек», «Ньюмонт майнинг» каби фирма ва компаниялар бор. АҚШ ишбилармонлари билан Ўзбекистон ўртасидаги алоқаларнинг ривожида эса Америка хусусий тадбиркорликни қўллаб-қувватлаш корпорациясининг (ОПИК) алоҳида хизмати мавжуд. Бу корпорация 1994 йилда дастлаб 20 дан зиёд АҚШ компаниялари раҳбарларининг мамлакатимизга ташрифини уюштирган эди. Айни пайтда ОПИК Ўзбекистонда фаолият кўрсатаётган Америка компанияларининг 200 миллион долларлик сармояларини, шунингдек, Ўзбекистон ва янги мустақил давлатлар иқтисодиётига киритилган умумий ҳажми 1,2 миллиард долларлик олтита инвестиция лойиҳаларини қўллаб-қувватламоқда. Шу боис бўлса керак, Президент Ислом Каримовнинг Америкага амалий сафари ОПИК қароргоҳига ташрифдан бошланди.

ОПИК қароргоҳида Ислом Каримов дастлаб Америка хусусий сармояларни қўллаб-қувватлаш корпорацияси Президенти Рут Харкин хоним билан мулоқотда бўлди. Ҳамкорлик истиқболлари ҳақида кечган ғоят самимий ва дўстона суҳбатдан сўнг қароргоҳнинг мажлислар залида Ислом Каримовнинг АҚШ ишбилармон доиралари вакиллари билан учрашуви бўлди. Бу учрашувга АҚШ давлат департаменти вакиллари, шунингдек, Американинг 80 га яқин турли соҳаларга ихтисослашган компания ва фирмалари раҳбарлари ташриф буюргани уларнинг юртимизга алоҳида қизиқишидан дарак беради.

— Америка Президент Ислом Каримов раҳбарлигида Ўзбекистонда ўтказилаётган изчил иқтисодий ислоҳотлар йўлини қўллаб-қувватлайди, — деди Рут Харкин хоним учрашувда. У АҚШ маъмуриятининг Ўзбекистон билан Америка иқтисодий алоқаларини мустаҳкамланишида ОПИК асосий ўрин тутишини таъкидлади.

— Ўзбекистон иқтисодиётини бир кема деб тасаввур этадиган бўлсак, мен бу кема йўналишини янги технологиялар, ёрқин келажак сари бурмоқчиман, — деди Президент Ислом Каримов АҚШ тадбиркорларига юртимизнинг беқиёс имкониятлари ҳақида сўзлар экан. Юртбошимиз хусусан, Ўзбекистонда йилига 1,5 миллион тонна пахта толаси, 5 миллион тонна сабзавот етиштирилишини, мамлакатимиз пахта етишитириш, олтин ва бошқа талай қимматбаҳо металлар захиралари бўйича жаҳонда етакчи ўринларни эгаллашини айтди. Ўзбекистонда айни пайтгача 50 турдан зиёд маъдан захиралари излаб топилган ва фойдала-

(Давоми 2-бетда).

ИСЛОМ КАРИМОВНИНГ ЕВРОПА ИТТИФОҚИ МАМЛАКАТЛАРИ ДАВЛАТ ВА ҲУКУМАТ БОШЛИҚЛАРИ КЕНГАШИДА СЎЗЛАГАН НУТҚИ

Муҳтарам раис жаноблари!

Давлат ва ҳукуматларнинг муҳтарам бошлиқлари!

Хонимлар ва жаноблар!

Энг аввало, Флоренцияга, Европа Иттифоқи мамлакатлари давлат ва ҳукумат бошлиқларининг учрашувига таклиф этилиш шарафига муяссар бўлганимдан миннатдорлик билдиришга ижозат бергайсизлар.

Ўзбекистон билан Европа Иттифоқи ўртасида шериклик ва ҳамкорлик тўғрисида битимнинг мана шундай юксак анжуманда имзоланиши — шубҳасиз, муносабатларимизнинг янги, ҳал қилувчи босқичга чиққанини исботловчи муҳим воқеадир.

Биз бу муносабатларга ташқи сиёсатимизнинг мамлакатимизнинг жаҳон ҳамжамияти ва жаҳон хўжалигига интеграциялашувига қаратилган устувор йўналиши, деб қараймиз.

Шу билан бирга биз бу ҳужжатнинг имзоланиши — ёш давлатимизнинг мустақиллиги ва суверенитети сиёсий жиҳатдан қўллаб-қувватлаш эканини ҳам миннатдорлик билан қайд этамиз.

Мустақиллигимизнинг дастлабки кунларидан ҳамда давлатчилик қайта тикланганидан бошлабоқ, Ўзбекистон демократик ҳуқуқий давлат ва умуминсоний, эътироф этилган идеаллар ҳамда қадриятларга асосланган фуқаролар жамияти қуриш йўлига тушиб олди.

Ўзбекистон минтақадаги энг йирик мамлакат ҳисобланиб, табиий ва инсоний ресурсларга бой Марказий Осиёда алоҳида жўғрофий ва сиёсий-жўғрофий ўрин эгаллайди. Улкан табиий, минерал-хомашё ва интеллектуал салоҳиятга эга бўлган Ўзбекистон бугуннинг ўзидаёқ Европа Иттифоқига аъзо бўлган кўпгина мамлакатларнинг иқтисодиёт ва савдо соҳасидаги муҳим шерикларидан ҳисобланади.

Марказий Осиёнинг қоқ марказида жойлашган Ўзбекистон бугунги кунда Умумевропа жараёнларининг фаол иштирокчиси бўлиб қолган. Биз Европада хавфсизлик ва ҳамкорлик ташкилоти Хельсинки ғояларини мустаҳкамлаш учун минтақавий марказ сифатида айнан давлатимиз пойтахти Тошкентни танлаганини юксак баҳолаймиз. Мамлакатимизнинг НАТОнинг «Тинчлик йўлидаги шериклик» дастуридаги иштиро-

(Давоми 2-бетда).

ЕВРОПА ИТТИФОҚИГА АЪЗО МАМЛАКАТЛАР ДАВЛАТ ВА МАМЛАКАТ БОШЛИҚЛАРИ КЕНГАШИДА РАИСЛИК ҚИЛГАН ИТАЛИЯ БОШ ВАЗИРИ РОМАНО ПРОДИНИНГ ШЕРИКЛИК ВА ҲАМКОРЛИК ТЎҒРИСИДАГИ БИТИМ ИМЗОЛАНИШИ МАРОСИМИДА СЎЗЛАГАН НУТҚИ

Муҳтарам Президентлар,
муҳтарам вазирлар,
хонимлар ва жаноблар,

Президент Каримов жаноблари,

Мен Европа Иттифоқи ўзининг Италия раислигидаги фаолияти мобайнида амалга ошираётган сўнгги ишлардан бири — Сизнинг мамлакатингиз билан шериклик ва ҳамкорлик тўғрисидаги битимнинг имзоланиши бўлганидан алоҳида бахтиёрман.

Бугун бизнинг бу ерга тўпланишимизга сабаб бўлган маросим Европа Иттифоқи билан Ўзбекистон Республикаси ўртасидаги муносабатларда бутунлай янги босқичдир. Бу маросимнинг Флоренцияда, Европа Иттифоқи доирасида ўтаётгани унга алоҳида аҳамият бахш этади. Чунки у иттифоқимизнинг мамлакатингизга, унинг мустақиллиги ҳамда унинг Марказий Осиёда тутиб келаётган ўрнига берган эътибори рамзидир.

Мамлакатингиз мустақилликка эришган пайтдан бошлабоқ Европа Иттифоқи Ўзбекистонда амалга оширилаётган иқтисодий ва сиёсий ислоҳотлар жараёнини диққат билан кузатиб келди. Европа Иттифоқи бу жараённи фаоллик билан қўллаб-қув-

(Давоми 2-бетда).

ЕВРОПА ҲАМЖАМИЯТЛАРИ КОМИССИЯСИ ПРЕЗИДЕНТИ ЖАК САНТЕРНИНГ ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ БИЛАН ЕВРОПА ИТТИФОҚИ ЎРТАСИДА ШЕРИКЛИК ВА ҲАМКОРЛИК ТЎҒРИСИДАГИ БИТИМНИ ИМЗОЛАШ МАРОСИМИДА СЎЗЛАГАН НУТҚИ

Президент жаноблари,
Жаноб Бош вазир,
Азиз ҳамкасблар!

Биз бугун имзолаётган шериклик ва ҳамкорлик тўғрисидаги битим Европа Иттифоқи билан Ўзбекистон Республикаси ўртасидаги бугундан бошлаб янада янги мазмун касб этадиган муносабатларнинг муҳим босқичи ҳисобланади. Бу битимнинг одатдаги савдо ва ҳамкорлик тўғрисидаги битимлардан фарқини таъкидлаш учун уни «Шериклик битими» деб атаяпмиз. Бу битимда биз ўзимизнинг узоқ муддатли муносабатларимизнинг шакли шамойилини белгилаб оламиз.

Бу шериклик — мақсадларимизнинг уйғунлигини кўрсатиб турибди. У шунингдек, Европа Иттифоқи Ўзбекистоннинг суверенитети, мустақиллиги ва ҳудудий яхлитлигига катта аҳамият бераётганининг ҳам далолатидир. Ниҳоят, у Европа Иттифоқининг мамлакатингизга унинг икки йўналишдаги: демократияни мустаҳкамлаш ҳамда иқтисодиётни ислоҳ қилиш борасидаги интилишига кўмаклашишга бўлган аҳдини ҳам таъкидлайди.

Битим ишбилармонларимиз ва сиёсий ташкилотларимиз ўртасидаги алоқаларни мустаҳкамлаш учун ҳам зарур шарт-шароит яратади. Бу шарт-шароит сиз учун ҳам, биз учун ҳам мақбулдир. Битим Марказий Осиёда муқим барқарорликни қўллаб-қувватлашга қаратилган биргаликдаги ҳаракатларнинг янги миқёсларини белгилаб беради.

Битимнинг, назаримда, муҳим бўлиб кўринган бир қанча жиҳатларига алоҳида тўхтаб ўтишга ижозат бергайсизлар.

Энг аввало, битим бизнинг сиёсий мулоқотимиз учун мустаҳкам асос барпо этади. Бу бизга ҳар томонлама фикр алмашишни фаоллаштириш имконини беради.

Қолаверса, у бугунги кунда анча паст даражада турган савдони ривожлантириш ва сармоя ҳажмини ошириш учун мақбул ҳуқуқий асосни барпо этади. Назаримда,

(Давоми 2-бетда).

ИСЛОМ КАРИМОВНИНГ ЕВРОПА ИТТИФОҚИ МАМЛАКАТЛАРИ ДАВЛАТ ВА ҲУКУМАТ БОШЛИҚЛАРИ КЕНГАШИДА СЎЗЛАГАН НУТҚИ

(Давоми. Боши 1-бетда).

ки ҳам тобора кенгайиб бормоқда.

Ҳозирги замонда Марказий Осиёнинг иқтисодий ва сиёсий аҳамияти тобора ўсиб бораётгани бизга савдо-иқтисодий, сиёсий ва маданий алоқаларимизнинг ёрқин истиқболигагина эмас, Ўзбекистон билан Европа Иттифоқи ўртасида стратегик шериклик муносабатлари ўрнатилиши имкониятларига ҳам умид билан қараш имконини беради.

Биз, ўзбекистонликлар, мамлакатимизда халқимизнинг муносиб ҳаётини таъминлайдиган эркин бозор иқтисодиётига эга демократик очиқ давлатни шакллантириш ва оёққа турғизиш учун Европа Иттифоқи ва Европа мамлакатлари кўрсатаётган ёрдам ҳамда мададни юксак баҳолаймиз ва миннатдорлик билан қабул қиламиз.

Бугунги кунда хусусий сектор ва тадбиркорликни мустаҳкамлаш, кичик ва ўрта бизнесни ривожлантириш, биз учун янги бўлган мулкдорлар синфини оёққа турғизиш, замонавий меъёр ва стандартларни ҳаётимизга татбиқ этиш борасида бизга кўрсатилаётган ёрдам ниҳоятда муҳимдир.

Бу борада Европа Иттифоқидан ТАСИС дастури бўйича олаётган ёрдамимиз ҳам ниҳоятда мислсиздир.

Биз Европа Иттифоқининг Европа билан Марказий Осиё ўртасидаги илгари Буюк ипак йўли ўтган йўлда транспорт қатновини тиклаш ва ривожлантиришга қаратилган ТРАСЕКА лойиҳасини ривожлантиришга ниҳоятда катта аҳамият берамиз. Ўзбекистон бугунги кунда бир қанча манфаатдор давлатлар билан ҳамкорликда мазкур лойиҳани амалга ошириш юзасидан амалий қадамлар ташламоқда.

Хонимлар ва жаноблар!

Мен ҳамкорлигимиз Ўзбекистон учун Европада, Европа учун Марказий Осиёда катта имкониятлар очиб беришига қодир эканига тўла аминман. Ҳамкорлигимизнинг мақсади битта — Европа ва Осиёда барқарорлик ва хавфсизликни мустаҳкамлаш, эркин бозор муносабатларини кенгайтириш, демократик қадриятларни ривожлантириш ва мустаҳкамлаш, инсон ҳуқуқлари ва эркини кафолатлаш, фуқароларимизнинг муносиб ҳаёт кечириши учун зарур шароит яратишдан иборатдир.

Бугун шериклик ва ҳамкорлик тўғрисидаги битимни имзолар эканман, мен муносабатларимизнинг истиқболига умид билан қарайман ҳамда бу муносабатларни янада кенгайтириш ва чуқурлаштириш, зиммамизга олган мажбуриятларимизнинг сўзсиз бажарилишини таъминлашга қатъий аҳдимни ифода қиламан.

Эътиборларингиз учун ташаккур.

Флоренция шаҳри, ИТАЛИЯ

ЕВРОПА ИТТИФОҚИГА АЪЗО МАМЛАКАТЛАР ДАВЛАТ ВА МАМЛАКАТ БОШЛИҚЛАРИ КЕНГАШИДА РАИСЛИК ҚИЛГАН ИТАЛИЯ БОШ ВАЗИРИ РОМАНО ПРОДИНИНГ ШЕРИКЛИК ВА ҲАМКОРЛИК ТЎҒРИСИДАГИ БИТИМ ИМЗОЛАНИШИ МАРОСИМИДА СЎЗЛАГАН НУТҚИ

(Давоми. Боши 1-бетда).

ватлади ҳамда бундан кейин ҳам мана шу йўлда ҳаракат қилиш ниятидадир.

Биз бир неча лаҳзадан кейин имзолайдиган битим барчамизнинг фаол шериклик негизини барпо этиш истагимизни таъкидлайди. Мазкур битим биз инсон ҳуқуқлари, асосий эркинликларни ҳурмат қилиш ва ҳуқуқий давлат сингари умумий қадриятларга бир назар билан қарашимизга далолат ҳисобланади.

Битим Европа Иттифоқи билан Ўзбекистон Республикаси ўртасидаги сиёсий ва иқтисодий муносабатларнинг барча соҳасини қамраб олади.

Битим савдо ва иқтисодиёт соҳасида мамлакатингиз эга бўлган барча салоҳиятдан фойдаланиш имконини беради. Унинг ратификация қилиниши жараёнини кутар эканмиз, биз битимнинг савдо соҳасидаги қисми оралиқ битим тузиш йўли билан илгарироқ ҳам кучга киришини назарда тутамиз.

Бундан ташқари, битим ўзаро манфаатдор масалалар бўйича мунтазам равишда фикр алмашиш имконини берувчи сиёсий мулоқот учун ҳам асос яратади. Бу — жуда муҳим унсурдир. Мазкур мулоқот шунингдек, мамлакатларимиз ўртасидаги алоқаларни ҳам мустаҳкамлайди. Сиз билан биз тинчлик ва халқаро хавфсизликка кўмаклашиш учун қатъийят билан ишлаймиз.

Президент жаноблари,

мазкур битимни имзолаш билан мамлакатларимиз иқтисодий тараққиёт ва сиёсий барқарорлик йўлида бир мақсадда эканини ифода этади. Мен сиз орқали, Европа халқлари номидан, ўзбек халқига келажакка бўлган мана шу ишонч номаси билан мурожаат қилишни истар эдим.

ЕВРОПА ҲАМЖАМИЯТЛАРИ КОМИССИЯСИ ПРЕЗИДЕНТИ ЖАК САНТЕРНИНГ ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ БИЛАН ЕВРОПА ИТТИФОҚИ ЎРТАСИДА ШЕРИКЛИК ВА ҲАМКОРЛИК ТЎҒРИСИДАГИ БИТИМНИ ИМЗОЛАШ МАРОСИМИДА СЎЗЛАГАН НУТҚИ

(Давоми. Боши 1-бетда).

жаҳон иқтисодиётининг бир-бирига ўзаро боғлиқлиги кучайиб бораётган ҳозирги даврда бу жараёнга кўмаклашиш ҳамда ундан имкон қадар кўпроқ фойда олиш — мантиқ тақозосидир. Бундай жараёнлар иқтисодиёт соҳасидагина эмас, сиёсат соҳасида ҳам ижобий натижалар беришига ишончим комил. Чунки улар сиёсий барқарорлик ва тинчликка ҳам хизмат қилади. Буни Европа Иттифоқи тажрибаси тасдиқлаб турибди.

Ниҳоят, битим иқтисодиётнинг турли соҳаларидаги алоқаларимизни ривожлантиришга кўмаклашадиган ҳамкорлик учун кенг истиқболлар очиб беради. Бу биз учун ҳамкорлигимизни кенгайтириш ва унинг турли-туман шаклларини топиш борасида биргаликда амалга оширадиган ишларимизнинг муҳим йўналиши ҳисобланади.

Ўтмишдаги тўсиқлар эндигина бартараф этилмоқда. Бу ҳол энди бир пайтлар иккала минтақамизни бирлаштириб турган Ипак йўлининг ҳақиқий иқтисодий қайта тикланишига йўл очса ажаб эмас. Ҳамкорлигимиз миқёслари бундай истиқбол учун барча шарт-шароитни яратишига ишончим комил.

Президент жаноблари, шериклик ва ҳамкорлик ҳақидаги битим келажакка қаратилган истиқболли битимдир. У мамлакатингизда муҳим ислоҳотлар туфайлигина рўёбга чиқадиган тараққиётнинг муҳим дастаги бўлиши лозим.

Мен иқтисодий ислоҳотлар зарурлигига алоҳида эътибор қаратишни истар эдим. Биз Ўзбекистоннинг замонавий бозор иқтисодиётига эга бўлган давлат сифатида шаклланиш жараёни қийин ва узоқ кечишини яхши англаймиз. Биз ана шундай вазиятдаги бошқа мамлакатларда ҳам бўлгани сингари, ўтиш даврининг қийинчиликларини енгиш осон кечмаслигини, айрим ҳолларда жуда оғир бўлишини ҳам биламиз. Бу ҳол халқингиз ислоҳотларга интилишини сақлаб қола олиши учун ўтиш даврининг ижтимоий оқибатларига жиддий эътибор қаратиш заруриятини туғдиради.

Жамиятларимизнинг бунёдкор кучларини бошқа ташвишлардан халос қилиш ва рағбатлантириш учун бошқа йўл йўқлигига ишончим комил.

Биз ўзимиз эга бўлган барча воситалар билан Ўзбекистондаги ислоҳотлар жараёнини қўллаб-қувватлашни давом эттираверамиз, деб ишонтиришимга ижозат бергайсиз.

Келажакнинг даъвати аниқ кўриниб турибди. Биз ҳозиргина биргаликда унга жавоб бериш дастакларини аниқлаб олдик. Улардан удабуррролик билан фойдаланишимиз қолган, холос. Биз ўз томонимиздан бу ишга киришмоқдамиз.

Ташаккуримни қабул айлагайсиз.

ЕВРОПА ИТТИФОҚИ БИЛАН ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ЎРТАСИДАГИ ШЕРИКЛИК ВА ҲАМКОРЛИК ТЎҒРИСИДАГИ БИТИМ ИМЗОЛАНИШИГА ДОИР ШАРҲЛАР

Ўзбекистон Республикасининг чет эллардаги ваколатхоналарининг хабарларига қараганда, ўтган ҳафтада Европадаги йирик ахборот маҳкамаларининг 57 та ахборотидан Ўзбекистон ҳақидаги маълумотлар ўрин олган. Жумладан, Рейтер, Франс-пресс, Европа ва бошқа шу сингари машҳур ахборот агентликлари Флоренцияда Европа Иттифоқи билан Ўзбекистон Республикаси ўртасида шериклик ва ҳамкорлик тўғрисидаги битим имзолангани ҳақида хабар тарқатди.

Европа Иттифоқи билан Ўзбекистон Республикаси ўртасида шериклик ва ҳамкорлик тўғрисида битимнинг имзоланиш маросими Европадаги йирик «Евроньюс» трансмиллий телевизион компанияси томонидан мунтазам равишда ёритиб борилди. Дастлаб Чили билан иқтисодий ва маданий ҳамкорликни кўзда тутувчи битим имзолангани ҳақида маълумот берилди. Ўзбекистон билан тузилган битимга келганда, унинг «маданий ва иқтисодий ҳамкорлик доирасидан чиқиб кетгани» ҳамда сиёсий ҳамкорликни ҳам кўзда тутиши алоҳида қайд этилди. Битимни имзолаш пайти ҳамда Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримовнинг нутқ сўзлагани бир неча марта такрор кўрсатилди.

Шу йилнинг 24 июнь куни Франциянинг нуфузли «Эхо» кундалик иқтисодий газетаси бу битим ҳақидаги хабарни «Чили ва Ўзбекистон билан ҳамкорлик тўғрисида битим» деган сарлавҳа билан босиб чиқарди.

Ўзбекистон билан тузилган битимга тўхталар экан, газета бу битим одатдаги иқтисодий ҳамкорликнинг қатъий доирасидан чиқиб, Европа Иттифоқи Ўзбекистоннинг мустақиллиги, суверенитети ҳамда унинг демократияни мустаҳкамлаш, фуқаролар жамияти ва ҳуқуқий давлат қуриш борасидаги саъй-ҳаракатларини қўллаб-қувватлаши лозимлигини таъкидлашини ёзади.

Газета Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримовнинг Ўзбекистон «Европа Иттифоқи билан фақатгина маданий ва иқтисодий соҳалардагина эмас, стратегик соҳада ҳам шерик бўлишни исташи» тўғрисидаги гапини ҳам келтиради.

Европа комиссари Ханс Ван Ден Брукнинг гапига қараганда, «бу битимнинг геостратегик аҳамияти шундоққина кўриниб турибди». Битимнинг Ўзбекистон учун аҳамиятини таҳлил қилар экан, француз газетаси «Москвадаги айрим кишилар собиқ салтанатни тиклашни орзу қилиб турган ҳозирги пайтда Тошкент томон йўналтирилган бу хушхабар ўта муҳимдир», деб давом этади.

Европа Иттифоқи билан Ўзбекистон Республикаси ўртасида шериклик ва ҳамкорлик тўғрисида битимнинг имзоланиши Франциянинг давлат ва жамоат арбоблари, шунингдек, етакчи ишбилармонлари ўртасида ижобий фикр уйғотди. Жумладан, Франция ишбилармонлари миллий кенгашининг вице-президенти Ф. Жискар Дъэстен «Шундай юксак даражада битим имзолангани Президент Ислом Каримовнинг тўғри иқтисодий сиёсат юргизаётганидан далолат беради, бу бугунги кунда Ўзбекистон Европа ишбилармонлари учун энг ишончли шерик эканини яна бир бор исботлайди», деб қайд этади.

Европа Иттифоқи Кенгаши тарқатган матбуот ахборотида Р. Проди, Ж. Сантери ва И. Каримов ўз нутқларида битимнинг Европа Иттифоқи билан Ўзбекистон Республикаси ўртасидаги ҳам сиёсат, ҳам иқтисодиёт соҳасидаги муносабатларни янада ривожлантиришдаги муҳим аҳамиятини таъкидлашгани қайд этилади. Р. Проди Европа Иттифоқининг Ўзбекистонга, унинг мустақиллик руҳи ҳамда Марказий Осиёда тутиши лозим бўлган ўрнига қаратаётган муҳим эътиборини алоҳида таъкидлади.

Матбуот ахборотида шунингдек, битим томонлар ўртасидаги сиёсий ва савдо-иқтисодий муносабатларнинг бутун бир мажмуини қамраб олгани ҳамда у томонлар ўртасида ижтимоий, молиявий, илмий-техник ҳамкорлик учун асос яратиши тўғрисида гапирилади.

Россиянинг бир қанча оммавий ахборот воситалари имзоланган ҳужжат Ўзбекистоннинг синов муддати билан Европа Иттифоқига кириш таклиф этилган Шарқий Европа мамлакатлари қаторига киришига аниқ имкониятлар яратганини таъкидлайди.

Ғарб дипломатлари, шунингдек, Россия Ўзбекистон билан Европа Иттифоқи ўртасидаги битимдан унча хурсанд бўлмаса керак, деган фикрни билдиришмоқда. Чунки Москванинг нуқтаи назаридан қаралганда, МДҲдаги барча давлатлар бугунги кунда ўзларининг бутун саъй-ҳаракатини жаҳон сиёсатида минтақавий «жуғрофий-сиёсий» марказ сифатида Ҳамдўстликнинг мавқеини оширишга йўналтириши лозим. Бундан ташқари, Европа Иттифоқи билан Россия ўртасидаги шериклик ва ҳамдўстлик тўғрисидаги битимнинг ратификация қилиниши ва кучга кириши билан боғлиқ «Россия масаласи»нинг жуда секинлик билан ҳал этилиши манзарасида МДҲдаги айрим мамлакатларнинг Европа Иттифоқи билан жадал яқинлашуви ҳам Россия раҳбариятини ташвишлантиради.

ПРЕЗИДЕНТГА МАКТУБЛАР

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИ ИСЛОМ КАРИМОВ ЖАНОБИ ОЛИЙЛАРИГА

Муҳтарам Президент жаноблари,

Ўзбекистон Республикасига расмий ташрифим вақтида менга кўрсатилган самимий ва дўстона қабул учун Сизга сидқидилдан ташаккур билдираман.

Ўзбекистон Республикасига қилган ташрифимнинг ўтиши ва натижаларидан чуқур қаноат ҳосил қилганимни изҳор этишга ижозат бергайсиз. Бу ташриф икки томонлама муносабатларни чуқурлаштириш томон қўйилган, шубҳасиз, яна бир муҳим қадам бўлди ва давлатларимиз ўртасидаги ҳамкорликни сифат жиҳатдан янги поғонага кўтарди. Биз ташриф вақтида эришилган аҳдлашувларга, шунингдек, бундан буёнги ҳамкорлик йўлларини белгилаб олишга катта аҳамият берамиз ва ишончим комилки, биз биргаликда куч-ғайрат сарфлаб, мўлжалланган соҳалардан аниқ-равшан натижаларга эришишга муваффақ бўламиз.

Давлатларимиз ва халқларимиз ўртасидаги муносабатлар бундан буён ҳам ўзаро манфаатли икки томонлама асосда кенгайиб, мустаҳкамланиб бораверади, деб қатъий ишонч билдиришга ижозат бергайсиз.

Жаноби олийлари, Сизга бўлган камоли эҳтиромимни қабул этгайсиз.

Ҳурмат ва ғоят қизғин хотиралар билан

Гунтис УЛМАНИС,
Латвия Республикаси Президенти.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИ ИСЛОМ КАРИМОВ ЖАНОБИ ОЛИЙЛАРИГА

Муҳтарам Президент жаноблари,

Яқинда Ўзбекистонда бўлган вақтимизда Сиз Европа тикланиш ва тараққиёт банки (ЕТРБ) делегацияси билан менга кўрсатган ниҳоятда шодиёна меҳмондўстлик учун ушбу мактуб орқали ўзимнинг ғоят чуқур ташаккуримни билдираман.

Ўтган ҳафтанинг пайшанба куни ЕТРБ билан мамлакатингиз ўртасидаги ҳамкорликка таалуқли масалалар бўйича биз билан бўлиб ўтган суҳбатда ўзингизнинг жуда кўп қимматли вақтингизни ажратганингиз учун Сизга қизғин миннатдорлик изҳор этаман. Мамлакатингизнинг иқтисодий ривожланиши ҳақида, Сизнинг модернизациялаш стратегиянгиз тўғрисида берган маълумотингиз, шунингдек, жойнинг ўзидаги ишларнинг ҳақиқий аҳволини ҳисобга олган ҳолда эркин бозор иқтисодиёти принципларини қўллашнинг энг самарали шакллари тўғрисида Сиз билдирган фикр-мулоҳазалар менда ғоят катта таассурот қолдирди.

Шуни айтишим кераккн, мамлакатингизнинг иқтисодий истиқболлари, айниқса, «Аби амро» ва Мэйбанк билан ҳужжатларни имзолаш икки маросимида қатнашиб, «Сергели» лойиҳа объектини ҳамда бир қанча кичик ва ўрта корхоналарни бориб кўрганимдан кейин мени ниҳоятда руҳлантириб юборди. Президент жаноблари, Сизни ишонтириб айтмоқчиманки, ЕТРБ бизнинг ташкилотимиз билан Сизнинг мамлакатингиз ўртасидаги ҳамкорликни мустаҳкамлаш жараёнида фаол қатнашиш ишига содиқдир.

Мен шуни ҳам маълум қилмоқчиманки, пайшанба куни кечқурун Сиз Тошкентда таклиф қилган ажойиб зиёфатдан ниҳоятда ҳузур қилдик ва бизга кўрсатган эътиборингиз учун Сизга яна бир бор ташаккур изҳор қиламан.

Пировардида қўшимча қилиб шуни айтишга ижозат бергайсизки, ташриф ва Сиз билан мунозаралар бўйича менинг ҳисоботимни кенгаш қизиқиш билан қабул қилди.

Самимий эҳтиром билан

Жак Де ЛАРОЗЬЕР,
Европа тикланиш ва ривожланиш банки президенти.

ЎЗБЕКИСТОН ЙЎЛИНИНГ АМЕРИКАДАГИ ЭЪТИРОФИ

(Давоми. Боши 1-бетда).

нилмоқда. Уларнинг миқдори синчилар томонидан 3 триллион долларга тенглиги аниқланган. Йилига ердан 5,5 миллиард долларлик фойдали қазилма қазиб олинмоқда.

Мамлакатимизда хусусийлаштириш жадал суръатлар билан ривожланмоқда. Айни пайтда ишга яроқли аҳолининг 60 фоизи хусусий секторда меҳнат қилади. Ялпи ички маҳсулотнинг 64 фоизи ана шу секторда яратилмоқда. Саноат маҳсулотларининг 50 фоизи, қишлоқ хўжалиги маҳсулотларининг 97 фоизи ҳам ана шу сектор ҳиссасига тўғри келади.

Ислом Каримов америкалик ишбилармонларни мамлакатимизда хорижий сармоядорлар, бизнес учун яратилган қулай шарт-шароит билан таништирди. Бу ўринда ҳуқуқий асосларни, давлат томонидан бериладиган кафолатларни алоҳида қайд этиб ўтди.

— Биз Америка капиталининг Ўзбекистонга кенг кўламда кириб келишидан манфаатдормиз, — деди Ислом Каримов АҚШ ишбилармонларини юртимиз иқтисодиётига дадил сармоя киритишга даъват этар экан.

Ўзбекистон билан ҳамкорликка киришган «Интерконтинентал коммерс» корпорацияси президенти Е. Миллер ҳамюртлари олдида Президентимизнинг бу гаплари ғоят тўғри эканлигини таъкидлади. Маълум бўлдики, Е. Миллернинг ҳамкорлик ҳақидаги таклифлари атиги 17 кун ичида Ўзбекистон раҳбарияти томонидан кўриб чиқилиб, ўзаро манфаатли лойиҳаларни тезда амалга оширишга киришилган. Америкадек нуфузли мамлакатда бундай самимий эътирофни эшитиш биз учун жуда мароқли бўлди.

Учрашувда ўзаро ҳамкорлик юзасидан бир қанча ҳужжатлар имзоланди. Жумладан, «Ўзбекнефтгаз» миллий корпорацияси, ОПИК, «Инрон ойл энд газ компани» ўртасида Бухоро вилоятида газ конларини ўзлаштириш бўйича суғурта кафолатлари ҳақида имзоланган протокол Америка хусусий сармояларни қўллаб-қувватлаш корпорациясининг бу мақсадлар учун 400 миллион доллар ажратишини кўзда тутади.

«Ўзбекнефтгаз», ОПИК ва «Тексако» компанияси ўртасида имзоланган ҳужжат эса Фарғонада мойлаш материаллари ишлаб чиқарувчи қўшма корхона тузиш, уни суғурталаш хусусидадир.

Ўзбекистон раҳбарининг Америкага ташрифи бош ташкилотчиси АҚШ савдо ва тараққиёти агентлиги (АСТА) бўлганини таъкидлаш жоиз. Агентлик директори Жозеф Грандмейсон Ўзбекистон Ташқи иқтисодий фаолият миллий банки билан Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмасида биргаликда авиатехника ишлаб чиқариш лойиҳасининг техник-иқтисодий асосларини тайёрлаш учун 1 миллион доллар грант (беғараз маблағ) ажратиш ҳақидаги ҳужжатга ҳамда АСТА билан Ўзбекистон Ташқи иқтисодий алоқалар вазирлиги ўртасида ўзаро фойдали сармоя имкониятлари ҳақидаги англашмалар меморандумига имзо чекди.

Бу ерда «Кейс» компанияси билан Ўзбекистон банклари ассоциацияси ўртасида «Ўзкейсагролизинг» қишлоқ хўжалиги корхоналарига лизинг хизмати кўрсатиш бўйича қўшма корхона тузиш ҳақидаги протокол, шунингдек, Ўзбекистон Ташқи иқтисодий алоқалар миллий банки билан «Банк оф Америка» ўртасида ҳамкорлик тўғрисидаги меморандум ҳам имзоланди.

24 июнь куни Ўзбекистон раҳбари Вашингтонда АҚШ давлат котибининг ўринбосари Строуб Телбот ва АҚШ Марказий разведка бошқармаси директори Ж. Дейч билан учрашди. Бу учрашувларда Ўзбекистон билан Америка ўртасида Марказий Осиё минтақасида тинчлик ва барқарорликни таъминлаш билан боғлиқ масалалар муҳокама қилинди. Шу куни бўлиб ўтган бошқа учрашувларга тўхталишдан аввал бу мавзудаги суҳбат 26 июнь куни Ўзбекистон Президентининг Пентагонга ташрифи чоғида давом этганини таъкидлаш лозим. Президент Ислом Каримов АҚШ Мудофаа вазирлигида алоҳида эҳтиром билан кутиб олинди. АҚШнинг турли ҳарбий қўшин турлари аскарлари саф тортдилар. Тўплардан олий мартабали меҳмон шарафига салют берилди. Президент Ислом Каримов ва АҚШ мудофаа вазири Уилям Перри шоҳсупага кўтарилдилар. Ўзбекистон ва АҚШ давлат мадҳиялари янгради.

— Биз Ўзбекистонни Марказий Осиёда тинчлик ва барқарорликни таъминлашда муҳим ҳамкоримиз деб биламиз, — деди АҚШ мудофаа вазири Ислом Каримов билан яккама-якка суҳбат олдидан журналистлар саволларига жавоб қайтарар экан. — Америка Ўзбекистоннинг НАТО «Тинчлик йўлида ҳамкорлик» дастури доирасидаги иштирокини, Қозоғистон, Қирғизистон аскарлари билан биргаликдаги Марказий Осиё тинчликни таъминлаш батальонининг ҳарбий машқларда иштирокини қўллаб-қувватлайди.

Президент Ислом Каримов Ўзбекистон НАТОнинг «Тинчлик йўлида ҳамкорлик» дастури доирасидаги алоқаларини янада чуқурлаштириш тарафдори эканини қайд этиб, ўзбекистонлик аскарлар Америкада ўтадиган ҳарбий машқларга катта тайёргарлик кўраётганини айтди. АҚШ билан Марказий Осиёда тинчлик ва барқарорликни таъминлаш борасидаги ҳамкорлик Ўзбекистоннинг хавфсизлигини кафолатлаш ва бехавотир тинч бунёдкорлик билан машғул бўлишида муҳим аҳамият касб этишини таъкидлади.

Америкада эришилган иқтисодий тараққиёт ва мамлакатда кафолатланган демократиянинг бош сабаби нимада, деган савол кўнглингиздан ўтса, ажаб эмас. Биз бу саволга ўзимизча жавоб топгандек бўлдик. Америка тараққиётининг бош сабаби барча нарса инсон учун, унинг қадр-қимматини юксакликка кўтариш учун йўналтирилганида бўлса керак. Арлингтон қабристонини зиёрат қилиш чоғида бунга яна бир карра амин бўлдик. Зангор майсалар билан қопланган бу қабристон 1860 йилларда Америкада рўй берган фуқаролар урушидан бери мавжуд. Айни пайтда бу ерга Ватан озодлиги ва манфаатлари учун жон берган 245 минг аскарнинг хоки қўйилган. Бу зиёратгоҳда ярим овозда сўзлашилади. Парваришланган майсазор ястанган ва дов-дарахтлар маюс бўй чўзган зиёратгоҳ юксаклилигида Ватан учун жон фидо қилган номаълум аскар қабри мавжуд.

Ўзбекистон Президенти Ислом Каримов ана шу қабристонни зиёрат этди. Ташриф чоғида зиёратгоҳ майдонининг икки четида Америка Қўшма Штатлари турли қўшин турлари вакилларидан иборат аскарлар саф тортдилар. Ўзбекистон ва АҚШ давлат мадҳиялари янгради. Президент Ислом Каримов Номаълум аскар қабрига гулчамбар қўйди. Сўнгра Жон ва Роберт Кеннеди қабрини зиёрат қилди.

Юртбошимиз сафар давомида бўлиб ўтган учрашувлар чоғида Арлингтон қабристонини зиёрат қила туриб Америка халқининг ўтганлар хотирасини эъзозлаш борасида қилаётган ишларидан ибрат олса арзигулик эканлигини таъкидлади. Дарҳақиқат, Ватан озодлиги, равнақи йўлида қилинган ҳар бир хизмат унутилмайдиган, муносиб ҳурмат-эътибор билан тақдирланадиган жамиятни кўриб, америкаликлар ўз юртларини нега бунчалар яхши кўриш боисини ҳам англагандек бўлдик.

Ўзбекистон Президенти Вашингтонда АҚШ давлат департаменти, конгресси вакиллари, шунингдек, иш одамлари билан талай учрашувлар ўтказди. «Мариот» меҳмонхонасидаги қароргоҳда АҚШ энергетика вазири Г. Оълири, АҚШ молия вазири Р. Рубин, АҚШ савдо ва тараққиёт агентлиги директори Ж. Грандмейсон ҳамда савдо вазири ўринбосари Б. Картер бошчилигидаги делегация аъзолари, Марказий Осиё ва Америка тадбиркорликни қўллаб-қувватлаш жамғармаси раиси С. Соларз, мамлакат сенатида халқаро муносабатлар қўмитаси вакиллари, конгресснинг вакиллар палатаси халқаро муносабатлар қўмитаси аъзолари, Теннисси штати губернатори Д. Сандквист ҳамда Теннисси штатидан сайланган сенатор ва конгрессменлар билан учрашувлар шулар жумласидандир. Бу учрашув ва мулоқотларда Ўзбекистон билан Америка Қўшма Штатлари ўртасидаги энергетика, молия, савдо, тадбиркорликни ривожлантириш, парламентлараро алоқаларни мустаҳкамлаш, Ўзбекистон ва АҚШ штатлари ўртасидаги ҳамкорликни тараққий эттириш, мустаҳкамлаш истиқболлари муҳокама қилинди.

Теннисси штати губернатори билан учрашув чоғида Ўзбекистон, Америка техника институти ва жанубий штатлар энергетика кенгаши ўртасида англашмалар протоколи имзоланди. Бу ҳужжат Ўзбекистон давлат

(Давоми 3-бетда).

ЎЗБЕКИСТОН ЙЎЛИНИНГ АМЕРИКАДАГИ ЭЪТИРОФИ

(Давоми. Боши 1,2-бетларда).

автомобилларини сиқилган газда ишлашга мослаштирадиган «Газмоторс» қўшма корхонасини, мамлакатимиз ҳудудида 400 га яқин газ қуйиш станциялари тармоғини яратадиган «Газкомпрессор» қўшма корхонасини тузишни кўзда тутади. Мана шу икки лойиҳа бўйича Ўзбекистон иқтисодиётига 102 миллион доллар сармоя киритилиши режалаштирилган. Бу ўз навбатида мамлакатимизда энергетика ресурсларидан оқилона фойдаланишга, атроф-муҳит тозалигини таъминлашга имкон яратади.

Вашингтонга ташриф унутилмас воқеаларга бой бўлди. 24 июнь куни Америка-Ўзбекистон савдо палатаси юртбошимиз шарафига уюштирган қабул маросимида палата раиси Николас Никозмерад Президент Ислом Каримовга Ҳамкорлик йўлидаги фаол раҳбарлиги ва озодликка бўлган иродаси учун медалини топширди.

Ўзбекистон раҳбари кўплаб ишбилармонлар, журналистлар иштирок этган бу қабул маросимида икки мамлакат ўртасидаги ҳамкорлик ривожига катта ҳисса қўшаётган америкалик тадбиркорларга алоҳида миннатдорлик билдирди.

— Сиз улкан иш қилмоқдасиз, — деди Ислом Каримов жумладан уларга мурожаат этар экан. — Энг ишончли ҳаракат доимо икки томонлама бўлади. Биз ана шу ўзаро манфаатдорлик асосида Америка капиталининг Ўзбекистонга оқиб келиши учун кенг эшиклар очмоқдамиз. Бу Ўзбекистон ва Америка халқарининг дўстлиги ва хамкорлигини мустаҳкамлашга беқиёс имкониятлар яратади.

Англиялик Ж. Смисон асос солган, айни пайтда 16 музей ва 6 илмий тадқиқот институтини ўзида мужассам этган Вашингтондаги «Смисониан институшен» музейлар мажмуасининг М. Саклер галереясида Осиё халқлари санъати намуналари намойиш этилади. Галереяда Ўзбекистонлик меҳмонлар ташрифи муносабати билан Марказий Осиё тарихи ва маданиятининг нодир ёдгорликлари кўргазмаси ташкил этилди. Кўргазмада биз Беҳзод қаламига мансуб миниатюралар, Улуғбекнинг «Зижи Кўрагоний» асари, Саъдийнинг Алишер Навоий учун махсус кўчирилган «Гулистон»и ва бобокалонимиз Амир Темур учун кўчирилган Усмонли Қуръони улкан китобининг авайлаб сақланаётган саҳифаларини кўришга муваффақ бўлдик. Музей ходимлари Ўзбекистон делегациясига ана шу Қуръон саҳифаларининг нусхасини топширдилар. Ўзбекистон Президентининг давлат маслаҳатчиси Содиқ Сафоев музей ходимларига миннатдорлик билдириб, бобокалонимиз учун кўчирилган Қуръон саҳифалари нусхаси улуғ соҳибқироннинг 660 йиллик тўйига муносиб совға бўлажагини қайд этди.

Яна бир тарихий воқеа Вашингтонда Ўзбекистон Республикаси элчихонасининг янги биноси очилиши бўлди. Маросимга АҚШ мудофаа вазири У. Перри, АҚШ давлат департаментининг МДҲ мамлакатларига нисбатан сиёсати бош мувофиқлаштирувчиси, элчи Ж. Коллинз, энергетика вазири Г. Оълири хоним, дипломатлар, хориждаги ватандошларимиз ташриф буюрдилар.

Ўзбекистон ва АҚШ давлат мадҳиялари янграгач, Ислом Каримов ва У. Перри алвон лентани қирқдилар.

Ушбу қувончли воқеа муносабати билан уюштирилган қабул маросимида Ўзбекистон Президенти И. Каримов, элчи Ж. Коллинз, энергетика вазири Г. Оълири хоним ва бошқалар мамлакатимиз билан АҚШ ўртасида тобора ривожланиб бораётган дўстлик ва ҳамкорликнинг кенгайиши ва мустаҳкамланишини ёқлаб фикр билдирдилар.

Шу куни юртбошимиз Жаҳон банки қароргоҳида мазкур нуфузли халқаро ташкилот президенти Ж. Вулфенсон билан суҳбатда бўлди.

АҚШ пойтахтига ташриф сўнгида Президент Ислом Каримов миллий матбуот клубида журналистлар билан учрашиб, ташриф якунлари, мамлакатимизда иқтисодий, сиёсий ислоҳотларнинг бориши, жамиятда матбуотнинг ўрни ҳақидаги саволларга жавоб қайтарди.

26 июнь куни Ўзбекистон Президенти Вашингтондан нафақат Техас штатидаги, балки Америкадаги йирик шаҳарлардан бири Хьюстонга келди. Бу шаҳар саноатида нефт ва газ қазиб олиш, айниқса муҳим ўрин тутади. Бу ерда қўлланилаётган юксак технология Ўзбекистонлик кончилар билан хьюстонликлар ўртасида ҳамкорлик ўрнатилишига асос бўлди. Бироқ айни пайтда алоқаларни янада кенгайтириш зарурати туғилмоқда. Бунда Ўзбекистондаги мавжуд имкониятлардан бўлажак ҳамкорларни воқиф этиш муҳим аҳамият касб этади. Шу боис «Ўзбекнефтгаз» миллий қорпорацияси бу ерда «Ўзбекистоннинг нефтгаз салоҳияти» мавзуида кўргазма ташкил этди. Шаҳарнинг муҳташам «Хюстониан» меҳмонхонаси мажлислар залида ана шу мавзуда конференция бўлиб ўтди.

Америкаликлар Ислом Каримовни қутламоқдалар.

Конференцияда раислик қилган Америка савдо ва тараққиёт агентллиги директори Ж. Грандмейсон ва АҚШнинг Ўзбекистондаги Фавқулодда ва Мухтор элчиси С. Эскудеро мамлакатимиз билан Америка Қўшма Штатлари ўртасидаги алоқалар янги босқичга кирганини, бу алоқалар ривожида Президент Ислом Каримовнинг улкан ташаббускорлиги борлигини алоҳида таъкидладилар.

Конференцияда Президент Ислом Каримов мамлакатимизда нефт ва газ ишлаб чиқариш борасида қилинаётган бунёдкорлик ишлари, мавжуд улкан имкониятлар ҳақида сўзлади.

— Ўзбекистонда топилган газ заҳиралари қарийб 2 триллион кубометрни, кўмир заҳираси 2 триллион тоннадан зиёдни ташкил этади, — деди жумладан юртбошимиз. — Бизда 160 дан ортиқ нефт конлари мавжуд. Мамлакатимизнинг қарийб 60 фоиз ҳудуди нефт ва газ қазиб олиш учун истиқболли саналади. Нефт заҳиралари бўйича умумий потенциал 4 миллиарддан зиёд тоннани, газ конденсати 630 миллион тоннани, табиий газ миқдори эса қарийб 5 триллион кубометрни ташкил этади. Нефт ва газ заҳираларининг умумий қиймати 1 триллион доллардан ортиққа баҳоланмоқда.

Шуниси аҳамиятлики, мамлакатимизда нефтнинг 90 фоиздан ортиғи энг арзон ҳисобланган «Фаввора» услубида қазиб олинмоқда. Ўзбекистонда топилган нефт заҳираларининг ишланганлик даражаси атиги 32 фоизни ташкил этади. Шу кўрсаткич Туркманистонда — 61, Қирғизистонда — 41, Тожикистонда — 60 фоизни ташкил қилади. Топилган газ конлари соҳасида ҳам айнан шундай манзарага гувоҳ бўласиз. Бу Ўзбекистон билан ҳамкорликнинг ғоят истиқболли эканидан дарак беради. Айни пайтда замонавий хорижий технологияларни жорий этиш қўшимча яна 50 миллион тонна нефт қазиб олиш имконини беради.

Хьюстонлик ишбилармонлар мамлакатимизда хорижлик сармоядорлар учун яратилган ҳуқуқий шарт-шароитлар, кафолатлардан ҳам воқиф бўлдилар. Конференция ниҳоясида «Ўзбекнефтгаз» миллий корпорацияси билан «Тексако» компанияси ўртасида қўшма корхона таъсис этиш ҳақидаги шартнома, шунингдек, «Ўзбекнефтгаз» билан «Инрон ойл энд газ» корпорацияси ўртасида газ конларини қидириб топиш ва қазиб олиш бўйича қўшма корхона тузиш шартлари ҳақидаги шартнома имзоланди.

Хьюстонда ҳам Президентимиз ўзаро ҳамкорликни ривожлантиришга хизмат қиладиган бир қанча учрашувлар ўтказди. Хьюстон шаҳри ҳокими Р. Ланиер, «Юнокал» ва «Дельта» компаниялари раҳбарияти, «Эй-Би-Би» концерни президенти ва ижроия директори П. Барнавик, «Инрон» корпорацияси президенти К. Лей билан бўлиб ўтган учрашувлар шулар жумласидандир.

Ўзбекистон давлат геология ва минерал ресурслар бўйича давлат қўмитаси 28 июнь куни Колорадо штатининг Денвер шаҳрида «Ўзбекистоннинг маъдан-хомашё базаси» мавзуида тақдимот ўтказди. Ўзбекистон Президенти Ислом Каримов ана шу тақдимот доирасида уюштирилган мамлакатимиз фойдали қизилмаларини қазиб олиш ва қайта ишлаш соҳаси сармоя имкониятларига бағишланган конференцияда нутқ сўзлади.

— Мен Ўзбекистон билан бир хил кенгликда, бироқ заминимизнинг бошқа ярим шарида жойлашган, Ўзбекистон каби олтин, уран, рангли металлар қазиб олишда катта тарихга эга Колорадо штатида сўзга чиқишдан мамнунман, — деди мамлакатимиз раҳбари. — Ўзбекистон ўз ер ости бойликлари билан ҳақли равишда фахрланади. Бугунги кунда маъдан хомашёсининг 100 га яқин турини ўз ичига олган турфа истиқболли фойдали қизилмаларнинг 2700 дан зиёд кони топилган. Уларнинг 60 тасидан халқ хўжалигида фойдаланилмоқда.

Заҳиралари 970 миллиард долларлик 900 дан ортиқ кон аниқланган. Мамлакатимиз умумий маъдан-хомашё салоҳияти 3,3 триллион долларга баҳоланади.

Ислом Каримов ўз нутқида бу соҳада ҳамкорликнинг истиқболли йўналишларини қайд этди. Мамлакатимиз ҳукумати ўзаро фойдали ҳамкорлик учун қулай шарт-шароит, ҳуқуқий кафолатлар яратганини қайд этиб, шерикликда фаолият юритишга даъват этди.

Юртбошимиз Денверга ташриф чоғида Колорадо штати губернатори Р. Ромер билан учрашди. «Адамс марк» меҳмонхонасида бўлиб ўтган бу учрашувда Ўзбекистон Республика ҳукумати билан Колорадо штати ўртасида ҳамкорлик тўғрисидаги битим имзоланди.

Маълумки, «Ньюмонт майнинг» корпорацияси мамлакатимиз билан самарали ҳамкорлик қилиб келмоқда. Ислом Каримов бу ҳамкорликни кўп марта бошқаларга ибрат сифатида қайд этган эди. Давлатимиз раҳбари «Ньюмонт майнинг» корпорацияси қароргоҳига ҳам ташриф буюрди. Бу ерда Ўзбекистон геология ва минерал ресурслар давлат қўмитаси билан «Нъюмонт майнинг» корпорацияси ўртасида мамлакатимиз шарқида олтин конларини қидириш ва тадқиқ этиш бўйича қўшма корхона ташкил этиш ҳақидаги ҳамда Ўзбекистон геология ва минерал ресурслар давлат қўмитаси «Ньюмонт Майнинг» корпарацияси ва «Мицуи» корпорацияси ўртасида «Қизилолмасой» ва «Қўчбулоқ» конларини биргаликда қазиш тўғрисидаги битим имзоланди.

Шу билан Ўзбекистон Президенти Ислом Каримовнинг Америка Қўшма Штатларига самарали ташрифи ниҳоясига етди.

Албатта, ҳали бу тарихий ташриф ҳақида кўп ёзилади. Олимлар келажакда унинг моҳияти, Ватанимиз тарихи, Ўзбекистон-Америка муносабатлари тадрижидаги ўрни ҳақидаги талай тадқиқотлар ўтказишади. Бироқ, аминмизки, улар бир масалада биз билан ҳамфикр бўладилар. Ўзбекистон Президенти ўзининг бу ташрифи билан нафақат икки мамлакат муносабатларида, балки озод ва мустақил Ватанимиз тарихида ҳам янги даврни бошлаб берди. Шу ўринда ташриф дастлаб Италиядан бошланганини, у ерда Европа Иттифоқига аъзо мамакатлар давлат ва ҳукумат раҳбарларининг олий даражадаги учрашуви доирасида Европа Иттифоқи билан Ўзбекистон ўртасида шериклик ва ҳамкорлик тўғрисида ҳужжат имзоланганини эслаб ўтиш лозим.

АҚШга ташриф чоғида мамлакатимиз раҳбарига Президентнинг Давлат маслаҳатчилари Б. Ғуломов, С. Сафоев, В. Голишев, Бош вазир ўринбосарлари Б. Ҳамидов, Қ. Ҳаққулов, ташқи ишлар вазири А. Комилов, мудофаа вазири Р. Аҳмедов, Ўзбекистоннинг АҚШдаги Фавқулодда ва Мухтор элчиси Ф. Тешабоев ва бошқа расмий кишилар ҳамроҳлик қилди.

29 июнь куни Ўзбекистон Президенти Ислом Каримов Тошкентга қайтиб келди.

Тошкент аэропортида юртбошимизни Ўзбекистон Олий Мажлиси Раиси Э. Халилов, Бош вазир Ў. Султонов, Бош вазирнинг биринчи ўринбосари И. Жўрабеков, Презедентнинг Давлат маслаҳатчиси Т. Алимов, Тошкент шаҳри ҳокими К. Тўлаганов кутиб олди.

Амирқул КАРИМ,
ЎзА махсус мухбири.
Тошкент-Вашингтон-Хьюстон-Денвер-Вашингтон-Тошкент.
Ф.Қурбонбоев олган суратлар.

ДАВЛАТ КОТИБИНИНГ ЯҚИН ШАРҚҚА САФАРИ

АҚШ давлат котиби Уоррен Кристофер Қоҳирада Миср Президенти Хусни Муборак билан учрашди. Сўнг Фаластин раҳбари Ясир Арофат билан ҳам мулоқотда бўлди. Мазкур мулоқотлар чоғида Қўшма Штатларнинг Исроил ва фаластинликлар ўртасидаги музокаралар жараёнини бошлашга қаратилган ҳаракатига эътибор берилди.

Учрашувлардан кейин Кристофер Саудия Арабистонининг Даҳран шаҳрига келди. У бу ердаги Америка ҳарбий базасида содир бўлган фожиа сабабларини ўрганди.

ПОЙТАХТДАГИ ЖАНГЛАР

Сомали пойтахти Могадишо шаҳрида жангари гуруҳлар ўртасида артиллерия отишмалари бўлиб ўтди. Маълумки, мамлакат пойтахти ҳокимият талашаётган гуруҳлар ўртасида иккига бўлинган. Генерал Муҳаммад Айдида бошлиқ ҳарбий қўшилмалар Осмон Ҳассан Али Атто кучлари билан пойтахтнинг жанубий қисмини боғлайдиган йўллар учун курашмоқда. Сомалида 1991 йил диктатор Муҳаммад Барре таҳтдан қулатилгандан сўнг мамлакат бир-бирига душман бўлган бир нечта гуруҳлар ўртасида бўлиниб кетган эди.

ҚОБУЛ ЎҚҚА ТУТИЛДИ

Бу ердан олинган хабарларга қараганда қўзғолончи гуруҳлар Қобул шаҳрини ракетадан ўққа тутганлар. Натижада, 40 киши ўлдирилган. Толибон гуруҳи Афғонистон Президенти Бурҳониддин Раббоний ва ҳукуматга қарши кучларнинг собиқ етакчиси Гулбиддин Ҳикматёр ўртасидаги келишувга норозиллик сифатида ана шу қонли ҳаракатни амалга оширганлар. Ҳикматёр мамлакатнинг янги бош вазири сифатида қасамёд қабул қилгандан сўнг орадан бир неча дақиқа ўтган ҳамоноқ ракета зарбаси берила бошланган.

АҚШ ЛОТИН АМЕРИКАСИ ҚЎШИНЛАРИГА ЁРДАМ БЕРМОҚДА

АҚШ ҳарбий кучлари Лотин Америкаси мамлакатлари қуролли кучларига наркотик моддаларни Перу ва Колумбиядан экспорт қилишга қарши курашда кўмаклашмоқда.

МАҲАЛЛА – ТАРБИЯ МАСКАНИ

Тошкентдаги «Исломобод» маҳалла маданият марказида «Мустақиллик: маҳалла юксалиш йилларида» мавзуида илмий-амалий конференция бўлди. У Ўзбекистон мустақиллигининг 5 йиллигига бағишланди.

Конференцияни республика «Маҳалла» хайрия жамғармаси раиси Ш. Темуров очди.

Анжуманда Бош вазир ўринбосари, республика хотин-қизлар қўмитасининг раиси Д. Ғуломова «Жамият тараққиётида хотин-қизларнинг ўрни» тўғрисида маъруза қилди.

Конференцияда сўзга чиққанлар мамлакатимизда бозор иқтисодиёти муносабатлари шаклланиб бораётган ҳозирги даврда маҳаллаларнинг давлат ва жамоат ташкилотлари билан алоқалари тобора мустаҳкамланиб бораётгани, маҳалла — давлатимиз таянчи, фуқаролик жамиятининг асоси, халқимиз маънавий қадриятларининг маскани, тарбия ўчоғи бўлиб қолаётгани ҳақида тўхталдилар. Шунингдек, аҳолини ижтимоий муҳофазалашни яхшилаш, маънавий қадриятларимизни асраб-авайлаш, ёшларни мустақил ҳаётга тайёрлаш ва бу борада оила мустаҳкамлигини таъминлаш, ёш авлодни ватанпарварлик руҳида тарбиялашни янада кучайтиришда маҳаллалар мавқеини ошириш зарурлиги таъкидланди.

(ЎзА)

Олий ўқув юртларида

ҲАЁТГА ЙЎЛЛАНМА

Ўтган куни республика Ички ишлар вазирлиги академиясида битирувчиларга диплом топшириш муносабати билан тантанали йиғилиш бўлиб ўтди. Унда вазирликка тегишли ташкилотлар, пойтахт жамоатчилиги ва вилоятлардан ташриф буюрган тингловчиларнинг ота-оналари иштирок этди.

Сўзга чиққанлар ҳозирда мамлакатимизнинг турли бурчакларида ҳуқуқни муҳофаза қилиш органларида академияни битирган мутахассислар фаол ишлаётгани, улар Ватан олдидаги бурчларини бажариб, ҳар қандай қонунбузарликларнинг олдини олишга ҳаракат қилиб, мамлакатимизда осойишталикни таъминлашда баҳоли қудрат ҳисса қўшаётганларини таъкидлашди. Йиғилиш сўнгида академиянинг битирувчилари Ўзбекистоннинг турли шаҳар ва туманларига ишлаш учун йўлланма олишди.

Мухбиримиз ана шу тантана иштирокчилари билан учрашиб, улардан ўз фикр-мулоҳазаларини ўртоқлашишни сўради:

Радик РАМАЗОНОВ, битирувчи:

Суратда: полковник Л.Соловьева битирувчилар даврасида

— Қувончимни сўзлар билан ифодалай олмайман. Чунки ҳаяжондаман. Ҳозиргина қўлимга ўқув юртини аъло битирганим ҳақидаги диплом билан бирга ишга йўлланма олдим. Асака шаҳар ички ишлар бўлимига терговчи бўлиб кетаяпман. Тўрт йил муқаддам бу даргоҳга келганимда синовлардан ўтиб, битирсам мустақил юртимга, халқимга хизмат қилиб, ўзимдан кейин ишга келганларга намуна бўлишга ҳаракат қиламан, деб ният қилгандим.

Академия нафақат олий ўқув юрти, балки ҳаёт мактаби ҳам. Таҳсил олаётганлар илм ўрганиш билан бирга мустаҳкам иродали ҳар қандай машаққатларга бардош берадиган қилиб тарбияланадилар. Устозларимдан миннатдорман.

Лидия СОЛОВЬЕВА, маъмурий ҳуқуқ кафедраси доценти, юридик фанлари номзоди:

— Шу даргоҳда иш бошлаганимга ўттиз йилдан ошди. Уҳ-у, бу вақт ичида минглаб тингловчилар битириб кетишди. Мамлакатимизнинг барча туманларида шогирдларим бор. Уларнинг кўпчилиги билан хат ёзишиб тураман. Айниқса, Бухорода Ибрагимовларни билмайдиганлар кам топилади. Олим аканинг ўзиям ушбу даргоҳни томомлаганлар, у кишининг беш нафар ўғли отаси изидан борди. Ҳозир вилоятнинг турли туманларида ишлаяпти.

Бу йилнинг яна бир қувончли томони шундаки, академияни илк бор қизлар гуруҳи битиришаяпти. Улар ёш, ишга чанқоқ, юзимизни ерга қаратмасликларига ишонаман. Илгари ўқув юртимизга йигирма ёшга етганларгина тингловчиликка қабул қилинарди. Бу йилдан яна бир ўзгариш — ўрта мактабни битирганлар олинадиган бўлди.

И. ТОШЕВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

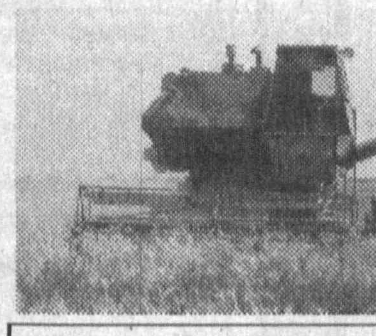

Ғалла мустақиллиги учун

ЙИГИРМА КУНДА...

ва камида 20 миллион сўмлик даромад

Фарғона вилояти деҳқончилик-саноат мажмуида ғаллачилик етакчи соҳалардан бирига айланиб бораётир. Фикримизни вилоят тарихида биринчи марта 103 минг гектар майдонга ғалла экилгани ҳам исботлаб турибди. Бу жами суғориладиган ерларнинг учдан бир қисми демакдир. Ғаллакорлик сир-асрорларини томорқа эгалари ҳам ўзлаштириб олишяпти. Улар 20 минг гектардан ортиқ майдонга дон сепишди. Мақсад битта — вилоят аҳолиси эҳтиёжини ички имкониятлар ҳисобига қоплаш.

Ҳозиргача ғаллазорларнинг бешдан бир қисмидаги ҳосил йиғиштириб олинди. Хирмонларга тўкилган дон 50 минг тоннага етиб қолди. Бу кўзланган режанинг 25 фоизи деган гап. Бешариқ туманида кунига 1000 тоннадан зиёд дон тайёрланаяпти. Туман далаларида ишлаётган иккита «Кейс» комбайни билан 40 гектаргача ғалла ўриб олиняпти. Бу оддий комбайнларнинг ўртача иш унумидан 5-6 баробар юқоридир. Вилоят далаларида 10 та янги унумдор комбайн «меҳнат» қилмоқда. Бешариқ туманидаги «Ўзбекистон» жамоа хўжалиги 1000 тонна, Учкўприк туманидаги Деҳқонов номли жамоа хўжалиги 1560 тонна ғалла тайёрлаб, давлат буюртмасини уддалади.

Сўнгги ўн йил ичида ғалла ҳосилдорлиги жиҳатидан Қува туманидаги М. Раҳматов номли жамоа хўжалиги ғаллакорлари олдига тушадигани бўлмаяпти. Ўтган йили 380 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 46 центнердан ҳосил олинди. Энг муҳими 10 минг кишидан зиёд аҳоли истиқомат қиладиган хўжалик ўрамида ғалла ва дон маҳсулотларига йил давомида зориқиш сезилмади. Чунки режадан ортган ҳосилни хўжалик ҳайъати қошида тузилган махсус комиссия май ойига қадар расмади билан муҳтож оилаларга, маросими, тўй-маъракалари бор хонадонларга бўлиб бериб турди.

Айни кунларда хўжаликда ғаллани йиғиштириб олишга қизғин киришилди. Бу тадбирга одатдагидан анча эрта киришилганлигининг сабаби бор. Чунки хўжаликда ғаллазорлар ўтган йилга нисбатан 180 гектар кўпайиб, 550 гектарга етказилди.

— Бу йил ёғин-сочиннинг кўп бўлиши ғаллакорларимиз учун қўл келди, — дейди хўжалик бошқаруви раиси Ҳайдарали Курбонов. — Барча майдонларда ғалла текис ва бўлиқ бошоқлади.

Хўжалик ғалла етиштиришдаги ютуқлари учун вилоятнинг база хўжалигига айлантирилди. Бу ерда Фарғона вилояти иқлимига мос «Ёнбош», «Сангзор-8», «Маржон» сингари тезпишар, иссиқ шароитга мослашган ғалла навлари етиштирилмоқда. Шу йилдан бошлаб хўжаликда тайёрланган ҳамма ғалла уруғликка қабул қилинади. Бу йил камида ҳар гектар майдондан 50 центнердан ҳосил олиш кўзланяпти. Бу 27500 тонна қирмизи хирмон дегани. Шунинг деярли ярми уруғликка сотилади. Республикамиз Президентининг ғалла уруғчилигини рағбатлантириш тўғрисидаги фармонига биноан, уруғлик ғаллага одатдагига нисбатан 3 баробар кўп ҳақ тўланади. Бу дегани хўжалик фақат уруғликка топширган ғалладан кам деганда 20 миллион сўм даромад олади. Хўжаликда ғаллачилик асосий даромад келтирадиган тармоққа айланиши шубҳасиз.

Вилоят ҳокимлиги хўжалик ғаллакорларининг ўрим-йиғим ишларини 20 иш кунида тугаллаш тўғрисидаги тадбирларини маъқуллади. Қуваликлар ташаббуси вилоят бўйича кенг қулоч ёйяпти.

Ғаллазорларда мавсумнинг ҳал қилувчи кунлари бошланди. Бу йилги ҳосил чўғидан кўнгли тўқ бўлган Қаҳрамон Сиддиқов, Тўлқин Қодиров, Ёдгор Умрзоқов, Маҳмуджон Ҳайдаров сингари ижарачилар туну-кунни шовиллаётган ғаллазорлар қўйнида ўтказишяпти. Бу пешқадам ижарачилар кам деганда 60 центнердан хирмон кўтаришни дилларга тугиб қўйишган.

Набижон СОБИР,
«Халқ сўзи» мухбири.

1996 йил — Амир Темур йили

БУ ТАСОДИФМИ...

Шероз... Бу номни тилга олганимизда дунёга машҳур шоирлар: Саъдий Шерозий ва Ҳофиз Шерозийлар яшаб ўтган, XVIII асрнинг иккинчи ярмида Эроннинг пойтахти бўлган қадимий шаҳар кўз олдимизга келади.

Соҳибқирон Амир Темур Туронга ҳукмронлик қилган даврдан бошлаб Самарқанд яқинида ҳам Шероз деган ном учрайди. Бу тасодифми ёки... Биз қуйида шу ҳақида тўхталмоқчимиз.

Амир Темур Самарқандни ўз давлатининг пойтахти сифатида танлагач, 1370 йилдан бошлаб бу ерда улкан ва беқиёс даражада бунёдкорлик ишлари амалга оширилди. Шаҳар атрофида баланд мудофаа девори, шаҳар ичида саройлар, масжидлар, боғлар, кўчалар қурдирди. Самарқандга атаб шоирлар ғазаллар битдилар, қўшиқчилар қўшиқлар куйладилар. Узоқдан келган сайёҳу савдогарлар унинг таърифини ўзлари билаң олисларга олиб кетдилар. Шундан сўнг соҳибқирон ўз сарой аёнлари билан шаҳар чеккасига чиқиб, бир неча жойларга Боғдод, Дамашқ, Миср, Султония ва Шероз номларини бериб, бу ерларда қалъа — қишлоқлар бунёд қилиш ҳақида фармон чиқарди. Соҳибқироннинг фикрича, юқорида тилга олинган шарқнинг машҳур шаҳарлари Самарқанд кўрки ва салобати олдида оддий бир қишлоқларга ўхшаб қолган эди.

Айримлар Самарқанд яқинидаги Мотрид қишлоғини ва Жиззах вилоятидаги Фориш тумани номининг келиб чиқишини ҳам Амир Темур билан боғлашадилар. Гўёки соҳибқирон бу жойларга Мадрид ва Париж номларини берган эмиш. Бу ҳақиқатга яқин эмас. Миср қишлоғининг ўрни ҳозирда Самарқанд вилоятининг Ургут туманида, Шероз қишлоғининг ўрни Жиззах вилоятининг Бахмал туманида, Дамашқ қишлоғининг ўрни Самарқанднинг ғарбий томонида сақлангандир. Бир пайтлар айрим тарихчилар, масалан, В. Вяткин Самарқанд атрофида бунёд қилинган Боғдод, Дамашқ, Миср, Султония ва Шероз қишлоқларида Амир Темур томонидан юқорида номлари тилга олинган шаҳарлардан бу ерларга олиб келинган асирлар жойлаштирилган, деган фикрни айтган эдилар. Аммо бу тарихий ҳақиқатга тўғри келмайди. Чунки Амир Темур Мисрни умуман истило қилмаган, Самарқанд атрофидаги Дамашқ қишлоғи ёзма манбаларда 1392 йилдан бошлаб учрайди. Дамашқ шаҳри эса соҳибқирон томонидан 1401 йил истило қилингандир. Бизнинг фикримизча, шарқнинг машҳур шаҳарлари номи билан аталган қишлоқларда Мовароуннаҳрнинг туб жой халқлари яшаганлар. Тарихий манбаларни ўрганиш шундан дарак берадики, соҳибқирон ном берган Шероз қишлоғи Темурийлар салтанати кечишида муҳим воқеалар билан боғланиб кетгандир. У, айниқса, Амир Темурнинг набираси, соҳибқирондан сўнг Самарқанд тахтини эгаллаган Халил Султоннинг тақдирида муҳим аҳамият касб этди.

Амир Темур 1405 йилнинг февраль ойида Ўтрор шаҳрида вафот этишидан олдин ўз тахтини суюкли набираси Пирмуҳаммад Жаҳонгир ўғлига васият қилганди. Аммо унинг васияти амалга ошмади. Соҳибқирон бобосининг ўлимини Тошкентда эшитган Халил Султон ўз қўшинлари билан пойтахт Самарқанд томон шошилади. У рақибларнинг қаршилигига қарамай, Шоҳруҳия шаҳри яқинида Сирдарёдан кечиб ўтди ва деярли қаршиликка учрамай, Шероз қалъасига етиб келди. Бу ерда уни Самарқанддан келган амалдорлар, дин арбоблари Арғуншоҳ бошчилигида кутиб олишдилар ва унга Самарқанд дарбозаларининг ҳамда соҳибқирон хазинасининг калитларини топширдилар. Мунажжим унга дарҳол Самарқандга бормасликни, Шероз қалъасида кутиб туришни ва 18 март, чоршанба куни пойтахтга борса, кутлуғ бўлишини айтди. Халил Султон Арғуншоҳга Самарқандга ўзидан бошқа бирорта ҳам темурий амирзодани киритмасликни тайинлади. Самарқандга Амир Темур томонидан ҳоким қилиб тайинланган Арғуншоҳ Халил Султоннинг айтганларини бекаму-кўст бажарди. Халил Султон соҳибқирон бобосининг тахтига бор-йўғи тўрт йил ўтирди, холос. У олиб борган сиёсатдан норози бўлган амалдорлар ва лашкарбошиларнинг ёрдами билан Мирзо Шоҳруҳ Самарқанд тахтини эгаллаш учун Амударёдан ўтиб бу ерга яқинлашганда Халил Султон пойтахтни ташлаб қочишга мажбур бўлди. Омади кетган Халил Султонни Шероз қалъасида Худойдод ўз одамлари билан қўлга туширди. Тақдир ўйинини қарангки, Халил Султон пойтахт калитини Шерозда қўлга киритган эди. Айнан ўша Шероз қалъасида тожу тахтдан жудо бўлди.

Шероз қалъаси яна бир темурийзода — Мирза Абдулланинг тақдирида ҳам фожиали рол ўйнади. Маълумки, Абдулатиф 1449 йили Бобо Хусайн Туркистоний томонидан Самарқандда ўлдирилгач, тожу-тахт темурийзода Мирзо Абдуллага ўтган эди. Абдулланинг ҳукмронлиги даврида Самарқанд Мирзо Улуғбек даврига қайтгандек бўлди, янги ҳукмдор улуғ олимнинг ишларини давом эттиришга киришди. Аммо Самарқанд тахтига яна бир темурийзода даъвогар бўлиб чиқди. Бу Абдулатиф даврида Бухорога қочиб кетган Абу Саид Мирзо эди. Абу Саид аввалданоқ Самарқанд тахтини орзу қилиб юрар, аммо тақдир унга юзини тескари ўгириб келарди. Абу Саид Бухорода катта қўшин тўплаб Самарқанд томон йўл олди, лекин Абдулла қўшинларига дош беролмай Сирдарё бўйларига қочди. Аммо уни тожу-тахт ҳавоси тарк этмади, у кеча-ю кундуз қандай қилиб Самарқанд тахтини қўлга киритсам экан, деб ўйларди. Тарихий манбаларда айтилишича, Абу Саид Мирзо Ҳожи Аҳрорнинг маслаҳати билан кўчманчи ўзбекларнинг сардори Абулхайрхондан кўмак сўраб боради. Абу Саидда тожу-тахт ҳавоси шу даражада кучли эдики, уни қўлига киритишда ўз ота-боболарининг рақиблари бўлган Абулхайрхондан мадад сўрашдан ҳам ор қилмади. 1451 йилнинг ёзида Абу Саид ва Абулхайрхонларнинг бирлашган қўшинлари Катвон даштида, Шероз қалъаси яқинида Мирзо Абдулланинг қўшинлари билан юзма-юз келдилар. Бу тўқнашувда Абдулланинг қўшинлари тор-мор этилди, унинг ўзи ҳам жангда ҳалок бўлди.

Шероз қалъасида Мирзо Бобур ҳам яшагани маълумдир, у Шайбонийхон билан Самарқанд учун жанг қилганида бу ерда тўхтаганлигини ўзининг кундаликларида ёзиб ўтган. Тарихий манбалардан англашилишича, Шероз қалъаси то XVIII асрнинг бошларигача фаолият кўрсатгандир, шундан сўнг у аста-секинлик билан вайрон бўлган.

Бир неча йил илгари академик Ю. Буряков Шероз қалъасининг харобаларида тадқиқотлар олиб борди ва кўпгина маълумотлар тўплади. Унинг аниқлашича, соҳибқирон томонидан бунёд қилинган. Шероз қалъаси ўта мустаҳкам қурилган бўлиб, деворлари ёвларнинг унча мунча босқинларига дош беришга қодир бўлган. Шунингдек, қалъа ёнида темурийлар даврида Булунғур ариғи устига қурилган кўприк қолдиқлари ҳам сақлангандир. Аниқланишича, Шероз қалъасининг ичидан Булунғур ариғи томон яширин ер ости йўли ҳам қурилган бўлиб, бу йўлнинг деворлари пишиқ ғиштлардан терилган экаҳ. Бу яширин йўл қалъа узоқ вақт мобайнида қамоқда қоладиган бўлса, ариқдан сув олиш учун қилингандир.

Қазишмалар вақтида қалъадан темурийлар даврига оид қуроляроғлар, отнинг эгар-жабдуқлари, кулолчилик маҳсулотлари, тангалар, Хитой чинниларига монанд қилиб ишланган кошинлар ҳамда бошқа қизиқарли тарихий ашёлар топилдики, бу топилмалар олимларга кўп сиру-асрорларни сўзлаб беришлари аниқдир.

Шероз қалъаси яқинидаги қадим қабристонда сақланиб қолган мармар қабртошларнинг айримларида «Шерозий» тахаллуслари ҳам учрайдики, бу ҳам Шерозда таниқли алломалар ҳам яшаганликларини далиллаб турибди.

Самарқанд атрофида соҳибқирон Амир Темур томонидан бунёд қилинган Шероз қалъаси муқаддас қадамжолардан биридир. Чунки бу ерда соҳибқирон Амир Темурнинг, Халил Султонинг, Мирзо Абдулланинг, Мирзо Бобурнинг ва бошқа темурийзодаларнинг излари қолган. Шу сабабли Шероз қалъаси ўз бағрида асраб келаётган сиру-асрорларни синчиклаб ўрганмоқ лозимдир, томчида қуёш акс этганидек, бу қалъада ҳам темурийлар даврининг шон-шуҳрати, қудрати, санъат ва маданиятининг парчалари сақланиб қолганлиги шакшубҳасиздир.

Амриддин БЕРДИМУРОДОВ,
Ўзбекистон Фанлар академияси Археологик институтининг катта илмий ходими.

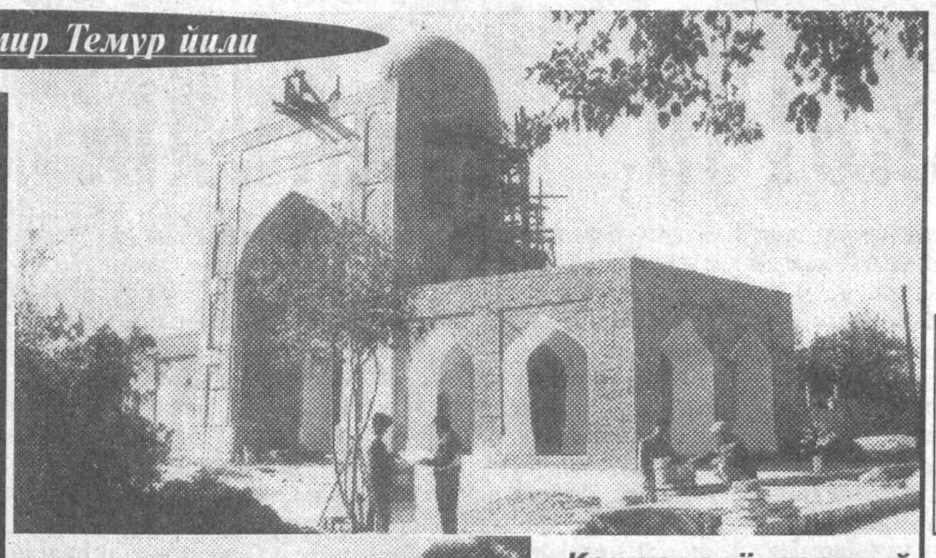

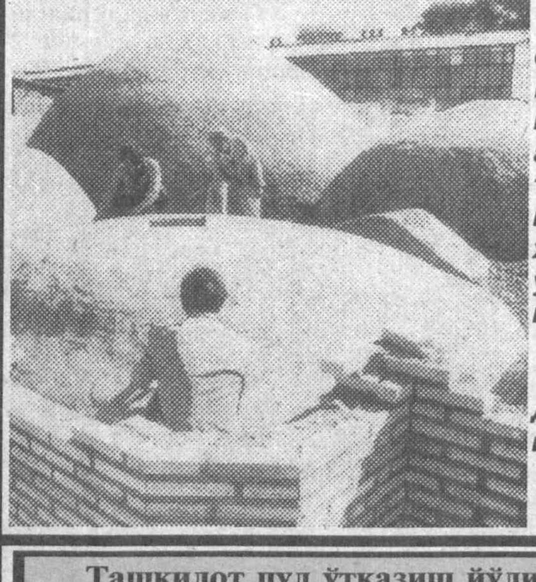

Қашқадарё тарихий обидаларга бой ўлка. Мустақилликнинг беш йиллиги арафасида ана шу обидалар қайта таъмирланаяпти. Шу кунларда Кўкгумбаз жоме масжиди ва унинг атрофи обод қилинмоқда.

Суратларда: Қаршидаги обидаларни таъмирлаш пайти.

Ш.Шаропов олган суратлар.

Янги томоша

ЯНГИ УФҚЛАР ОЧАДИ

Муқимий номидаги Тошкент давлат мусиқали ва комедия театри «Иброҳим алайҳиссаломнинг туғилиши» спектаклни премьераси бўлиб ўтди. Спектакль драматург Насрулло Қобул асари асосида яратилган бўлиб, уни таниқли режиссёр Баҳодир Назаров саҳналаштирган.

Асар воқеалари ўткир сюжетларга бой. Ўзини Тангри деб эълон қилган Намруд ва унинг аёнлари томонидан тарғиб қилинаётган ёвузликка, қонхўрликка асосланган ақидалар салтанати Иброҳим алайҳиссаломнинг дунёга келиши билан емирила бошлайди. Жоҳил ва қонхўр Намруд тожу тахтни сақлаб қолиш учун қаттиқ курашади. Мурғак Иброҳимни ўтда куйдиришга амру фармон беради. Оллои-таолонинг каромати ила Иброҳим алайҳиссалом ўт-оловдан омон чиқади. Шундан сўнг унинг пайғамларлигига имон келтирган оламон қонхўр салтанатга сиғинишдан воз кечиб, янги динга эргаша бошлайди.

Қонхўр Намруд образида саҳнага чиққан иқтидорли ёш актёр Маъруф Отажонов спектаклнинг таъсирли ва характерли чиқишига катта ҳисса қўшган.

Шуни алоҳида таъкидлаш жоизки, театр жамоаси ушбу спектакль томошаси билан саҳна санъатида янги уфқларни очишга ҳаракат қилган.

Ўктам ДЎСТЁР,
«Халқ сўзи» мухбири.

Ташкилот пул ўтказиш йўли билан

"ГАЗ-24" АВТОМАШИНАСИГА ЭҲТИЁТ ҚИСМЛАРИ
АВТОШИНАЛАР
ВА ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК ТЕХНИКАСИ ШИНАЛАРИ
СОТАДИ:

320х508, 260х508, 240х508, 220х508, 840х15, 205х14, 185х15, 165х13.

Телефоны: 30-00-18, 36-07-54, 78-54-82.

"АВТОРАДИАТОР"
хиссадорлик жамиятининг Тошкентда жойлашган омборхонасидан "МАЗ", "КрАЗ", "ЛАЗ", "КАЗ" автомобиллари учун
Ўзбекистондаги расмий вакили "ХУМО" ФИРМАСИ

РАДИАТОРЛАРНИ
пул ўтказиш йўли билан
СОТАДИ.
Мурожаат учун телефонлар: (3712) 35-18-63, 35-71-12. Факс: 34-19-83.

Ўрта Осиё савдо компанияси
қуйидагиларни сотади:

* МАЗ-5336 (суперМАЗ) автомашиналарининг олдинги ойнаси;
* турли хил металл прокатлари (қувур, арматуралар);
* турли хил автошиналар.

Исталган турдаги ишлаб чиқариш-техника ва рўзғор маҳсулотларини (Россия, Қозоғистон, Украина) етказиб бериш ва шундан сўнг ҳисоб-китоб қилиш имконига эгамиз.

Алоқа учун телефонлар: 77-76-95, 78-50-83.
Тел./факс: 77-77-61.

"БИ-ЭЛ-МОТОРС"
қўшма корхонаси
Тошкент шаҳридаги ўз омборхоналаридан қуйидаги маҳсулотларни пул ўтказиш йўли билан сотади:

- турли хил типдаги умумсаноат ишлаб чиқаришига мўлжалланган электродвигателлар;
- шифер;
- асбоцемент қувурлар (Қирғизистон Республикаси маҳсулотлари);
- ТХП 90/49, НВ 50/50 маркали насослар (Россия маҳсулоти).

Қўнғироқ қилинг:
Тошкент ш., тел.: (3712) 48-28-74, 48-29-42, факс: 48-19-40.

Қашқадарё, Сурхондарё ва Бухоро вилоятлари ҳудудидаги ҳамкорлар ҳамда мижозлар учун "Би-эл-моторс" ҚКнинг Қарши шаҳридаги ўз расмий вакили - "Стройреммебельбыт" ассоциацияси хизмат кўрсатади.

Қарши шаҳри, тел.: (8-37522) 4-31-90, 4-66-36.
Шошилинг! Биздаги нархлар энг арзон, маҳсулотлар эса ўта сифатли.

ТАШКИЛОТ ТОШКЕНТДАГИ ОМБОРИДАН СОТАДИ:

МТЗ тракторлари, МАЗ автомобилларининг эҳтиёт қисмлари, СТ-190, 6СТ-55, 6СТ-60 аккумуляторлари, ЯМЗ-238 М2, Д-245 двигателлари, МАЗ, КамАЗ ва УАЗ автомашиналари шиналари, 13,6х38 қишлоқ хўжалик шиналари, диаметри 76 қувурлари, чет эл гулқоғозлари, линолиум, гилам қопламалар, чойшаб, ёстиқжилд, ўтўчиргич.

Қишлоқ хўжалик маҳсулотлари ва консерваларини сотиб оламиз.

Қишлоқ хўжалик маҳсулотлари бўйича тажрибали мутахассис керак.

Тел.: 50-01-04.

«Ўзмевасабзавотузумсаноат» республика уюшмаси жамоаси мевасабзавот хўжалиги вазирлигининг собиқ вазири

Раҳматулла АБДУЛЛАЕВнинг

бевақт вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдириб, марҳумнинг оила аъзоларига таъзия изҳор этади.

Агротрансмахсусқурилиш корхона жамоаси Андижондаги 400 хўжаликлараро махсуслаштирилган кўчма жамоа корхонаси бошлиғи И. Минибоевга онаси

Габида ГАЙНУЛЛИНАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Тошкент шаҳар Мирзо Улуғбек тумани ижтимоий таъминот бўлими пинсионер З.М. Пановага онаси

Анна ПАНОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур ҳамдардлик изҳор этади

ТОШКЕНТ ШАҲРИДА ЯШОВЧИЛАР ДИҚҚАТИГА!

"Алоқабанк"

аҳолига қулайлик яратиш мақсадида ўзининг жамғарма кассаларини очди ва қуйидаги турдаги хизматларни кўрсатмоқда:

* аҳолидан коммунал тўловларини қабул қилиш;
* телефон учун абонент тўловлар;
* шаҳарлараро телефон сўзлашуви учун тўлов;
* газдан фойдаланганлик учун тўлов;
* электроэнергияси учун тўлов.

Жамғармага пул қабул қилиш:

1. Йўқлаб олинадиган 35%.
2. Депозит омонатлар:

1 ойга	5 фоиз энг кичик омонат миқдори	1000 сўм
3 ойга	20 фоиз энг кичик омонат миқдори	2000 сўм
6 ойга	45 фоиз энг кичик омонат миқдори	3000 сўм
12 ойга	95 фоиз энг кичик омонат миқдори	5000 сўм

Абонент ва шаҳарлараро телефон сўзлашуви учун тўловларнинг "Алоқабанк" кассаларига тўланиши тўловларни тегишли алоқа тугунига қисқа муддатларда етиб боришини таъминлайди ва шу билан ҳар хил телефон билан боғлиқ кўнгилсизликларни бартараф қилади.

Жамғарма кассалари қуйидаги манзилларда жойлашган:

1. "Алоқабанк"нинг марказий жамғарма кассаси, Бош почтамт биносида, А. Тўқай кўчаси, 7. *Тел.: 44-53-87.*
2. 1-сонли жамғарма кассаси, 74/75-АТС биноси қошида, Фарҳод кўчаси. *Тел.: 74-91-36.*
3. 2-сонли жамғарма кассаси, 24-АТС биноси қошида, Юнус-Обод даҳаси, 4-мавзе. *Тел.: 24-17-89.*
4. 3-сонли жамғарма кассаси, 45-АТС биноси қошида, Хўжаев кўчаси. *Тел.: 45-84-21.*
5. 4-сонли жамғарма кассаси, 57/58-АТС биноси қошида, Сирғали даҳаси, 4-мавзе. *Тел.: 58-09-53.*

Қўшимча маълумотларни юқорида қайд қилинган телефон рақамларига қўнғироқ қилиб билишингиз мумкин.

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигига қарашли Янгийўл технологик коллежи 1996-1997 ўқув йили учун қуйидаги мутахассисликлар бўйича

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Янгийўл технологик коллежи икки поғонада мутахассислар тайёрлайди. 1 поғонада ўқийдиганлар техникум дастури асосида ўқиб "техник-технолог", "ҳуқуқшунос", "бухгалтер-хўжалик фаолияти таҳлили ва назорати" мутахассисликларини эгаллайдилар. Ўқиш муддати 1 поғонада 9 йиллик маълумоти билан 3 йилу 6 ой, 11 йиллик маълумоти билан 2 йилу 6 ой. II поғонада ўқийдиганлар учун ўқув муддати 1 йилу 1 ойга узайтирилади ва кичик муҳандис мутахассислигини эгаллайди.

Янгийўл технологик коллежи қуйидаги мутахассисликлар бўйича қабул эълон қилади.

I. Кундузги бўлимга:

1. *Ёғ ва ёғ ўрнида ишлатиладиган маҳсулотлар технологияси (11 йиллик маълумот билан), ўқиш ўзбек тилида.*
2. *Вино технологияси (11 йиллик маълумот билан), ўқиш ўзбек тилида.*
3. *Нон, макарон ва қандолатчилик маҳсулотлари технологияси (11 йиллик маълумот билан) ўқиш ўзбек тилида.*
4. *Консервалаш технологияси (9 йиллик маълумот билан), ўқиш ўзбек тилида.*
5. *Биохимия маҳсулотлари ишлаб чиқариш технологияси (9 йиллик маълумот билан), ўқиш рус тилида.*
6. *Ҳуқуқшунослик (11 йиллик маълумот билан), ўқиш ўзбек тилида.*
7. *Бухгалтерия ҳисоби, хўжалик фаолияти таҳлили ва назорати (9 йиллик маълумот билан), ўқиш ўзбек тилида.*

II. Сиртқи бўлимга:

1. *Ёғ ва ёғ ўрнида ишлатиладиган маҳсулотлар технологияси.*
2. *Бухгалтерия ҳисоби, хўжалик фаолияти таҳлили ва назорати.*
3. *Вино технологияси.*
4. *Ҳуқуқшунослик.*
5. *Нон, макарон ва қандолатчилик маҳсулотлари технологияси.*

Бизнинг манзилимиз:
Тошкент вилояти, Янгийўл шаҳри, Самарқанд кўчаси, 403-уй.

Тел.: 7-47-50, 7-33-24, 7-34-98.

ХАЛҚ СЎЗИ • НАРОДНОЕ СЛОВО

МУАССИСЛАР:
Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Кенгаши ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси

Бош муҳаррир:
Анвар ЖЎРАБОЕВ.

БЎЛИМЛАР:
Парламент 33-57-34;
Хатлар 33-07-48;
Мерос ва қадриятлар 36-29-89;
Қишлоқ хўжалиги 36-07-94;
Иқтисодиёт 36-36-65;
Маънавият 36-35-60;
Тунги муҳарририят 33-10-28.
Эълонлар 36-09-25, Вахтёр-33-10-60

МАНЗИЛИМИЗ:
700000, ГСП,
Тошкент шаҳри,
Матбуотчилар кўчаси, 19-уй.

Навбатчи муҳаррир — Ҳ. Сатторов.
Навбатчи — Б. Остонақулов

Рўйхатдан ўтиш тартиби № 0319   Буюртма Г. — 0379   51671 нусхада босилди, ҳажми — 2 табоқ.   Офсет усулида босилган.   Қоғоз бичими А—2   **Босишга топшириш вақти—21.00**   **Таҳририятда ҳажми 7 қоғоздан зиёд материаллар қабул қилинмайди.**

«Шарқ» нашриёт-матбаа концерни босмахонаси.   Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41.   Газета IBM компьютерида терилди ва саҳифаланди.   Босишга топширилди — 02.50.   1 2 3 4 5 6